

Maatilatuotannon vakuutus

YH 11, vakuutusehdot 1.1.2023

SISÄLLYSLUETTELO

Maatilatuotannon vakuutus	1
ES esinevakuutus	1
KE Keskeytysvakuutus	15
VA Toiminnanvastuuvakuutus	17

VA Tuotevastuuvakuutus	22
OI Oikeusturvavakuutus	25
TE Tuotantoeläinten lisäturvavakuutus	28
Turkiseläinten siitosarvovakuutus	34

MAATILATUOTANNON VAKUUTUS

Vakuutuksen rakenne

Vakuutus sisältää tuotanto-omaisuuden esinevakuutuksen (ES), vastuu- (VA) ja oikeusturvavakuutuksen (OI) sekä Yleiset sopimusehdot (YL).

Jos erikseen on sovittu ja siitä tehty merkintä vakuutuskirjaan, sisältyy vakuutukseen myös jäljempänä mainitut lisäturvavakuutukset. Lisäturvavakuutuksen voimassaolon edellytys on, että kohteella on myös voimassa oleva esinevakuutus.

Vakuutuksenottaja voi valita esinevakuutuksen korvauspiiriksi joko Maatilavakuutuksen turvan (kohta 4.1) tai Laajan maatilavakuutuksen turvan (kohta 4.2). Turvan laajuus valitaan kohteittain. Kohteen korvauspiirin laajuus on merkitty vakuutuskirjaan.

ES ESINEVAKUUTUS

ES 1 Vakuutuksen tarkoitus

1.1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti korvaamaan kohdassa ES 4.1 (Maatilavakuutuksen turva) tai ES 4.2 (Laajan maatilavakuutuksen turva) mainituista vahingoista vakuutuksen kohteelle aiheutuneen suoranaisten esinevahingon sekä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset.

1.2 Vakuutusvaihtoehdot

Tämä vakuutus on vakuutuskirjaan merkityn mukaisesti joko täysarvovakuutus tai vakuutusmäärään perustuva

vakuutus. Täysarvovakuutuksessa vakuutuksen kohde on vakuutettu ilman sovittua enimmäiskorvausta ja vakuutusmaksu perustuu ilmoitettuun pinta-alaan, tilavuuteen tai kappalemäärään. Vakuutusmäärään perustuvassa vakuutuksessa vakuutuksen kohde on vakuutettu etukäteen ilmoitetun arvon mukaan ja vakuutusmaksu perustuu tähän arvoon.

Kummassakin vakuutusvaihtoehdossa korvauksen perusteena käytettävä vahingon määrä arvioidaan arvioimis- ja korvaussääntöjen ES 7 mukaisesti.

ES 2 Vakuutuksen kohde

Vakuutuksen kohteena on vakuutuksenottajan harjoittamaan maatilatalouteen ja maatalousverotuksen piiriin kuuluviin liitännäiselinkeinoihin ja vakuutuskirjalla erikseen mainittuihin muihin elinkeinoihin käytettävä, jäljempänä mainittu omaisuus.

2.1 Tuotanto- ja varastorakennukset

Vakuutuksen kohteena on vakuutuskirjaan merkityt maatilatalouden rakennukset. Rakennukseen kuuluvat sen käyttöä palvelevat kiinteästi asennetut rakenteet. Säilörehu- ja tornisiilot sekä kuivurin ulkopuoliset viljasiilot ovat erillisiä rakennuksia, vaikka niissä olisikin kiinteä yhteys vakuutettuun muuhun rakennukseen.

Rakennuksiksi luetaan tässä vakuutuksessa myös vaunu-kuivurit ja kaarihallit.

2.1.1 Vuokramökit irtaimistoinen

Vakuutuksen kohteena ovat vakuutuskirjaan merkityt vuokramökit irtaimistoinen, mikäli mökkien vuokrausminta on vakuutetun maatilatalouden sivuelinkeino.

Vuokramökkien ulkouima-altaat, kylpypaljut, grillikatokset, kesäkeittiöt, veneet ja laiturit ovat vakuutuksen kohteina vain tulipalon ja suoran salamaniskun varalta.

2.2 Rakennusta palvelevat koneet, laitteet ja järjestelmät

Rakennukseen kuuluvat rakennuksessa olevat tai sen käyttöä palvelevat

- kiinteästi asennetut koneet ja laitteet,
- öljysäiliöt sekä tuotantotoiminnassa käytettävät kiinteät säiliöt,
- lypsyjärjestelmät putkistoihin ja pesureihin,
- tilatankki, myös vuokrattu,
- lämmitys-, ilmastointi- ja jäähdytyslaitteet. Näihin laitteisiin kuuluvat myös rakennukseen kiinnitetyt lämpöpumput, aurinkopaneelit ja -keräimet,
- sammutuslaitteet,
- parsilaitteet ja kanojen häkit,
- ruokinta- ja juoma-automaatit,
- lannanpoistolaitteet,
- jaloittelutarhat ja muut rakennuksen yhteydessä olevat kiinteät aitaukset,
- valvonta- ja hälytinalaitteet sekä tiedonsiirtolaitteet,
- vakuutuksenottajan omistamat pylväsmuuntajat, pylväät, sähköjohdot, -mittarit, sähköpääkeskukset, suojalaitteet, ohjauskeskukset ja -laitteet ja
- sähkö- ja muut kaapelit sekä johtimet ja putkistot kunnalliseen tai muuhun yleiseen liittymään saakka.

Rakennuksista irrallaan olevat aurinkopaneelit tulee vakuuttaa erikseen.

2.3 Irtain tuotanto-omaisuus

Vakuutuksen kohteena on vakuutuskirjaan merkitty vakuutuksenottajan omistama irtain tuotanto-omaisuus sekä vieras irtain tuotanto-omaisuus, jota vakuutuksenottaja käyttää maatilataloudessa hyödykseen ja jonka vakuutuksenottaja on sitoutunut vakuuttamaan tai jonka osalta vahingonvaara on vakuutuksenottajalla.

2.3.1 Tuotteet ja tarvikkeet (vaihto-omaisuus)

Vakuutuksen kohteena ovat

- maataloustuotteet, joihin kuuluvat tilalla tuotetut tuotteet ja tilalla varastointisopimuksen perusteella säilytettävät tuotteet, siemenvilja ja kasvava sato
- omaan käyttöön tarkoitetut maa- ja metsätaloustarvikkeet, joihin kuuluvat lannoitteet, kasvinsuojeluaineet, ostorehut, ja -siemenet, varaosat, poltto- ja tarvepuut, rakennustarvikkeet, sekä poltto- ja voiteluaineet säiliöineen,
- mehiläispesät satoineen,
- tuotantoeläinten sukusolut ja alkiot.

Maataloustuotteiksi katsotaan esimerkiksi itse tuotetusta viljasta tilalla jauhettu jauho sekä itse tilalla kasvatettujen eläinten ruhot ja leikattu liha. Pitemmälle prosessoidut tuotteet ovat jatkojalosteita ja ne on vakuutettava liitännäiselinkeinon irtaimistona.

Kasvava sato on vakuutettuna vain irti päässeän tulen aiheuttaman vahingon varalta.

2.3.2 Koneet ja kalusto (käyttöomaisuus)

Vakuutuksen kohteena ovat

- muut kuin omalla konevoimalla liikuteltavat maa- ja metsätaloustarvikkeet,
- työvälineet ja -laitteet maatilatalouden harjoittamiseen liittyvässä ansiotyössä,
- kiinteistönhoitoon kuuluvat tavanomaiset työkalut ja työkalut,
- aitaukset ja aitaustarvikkeet,
- maatilataloudessa käytettävien koneiden ja laitteiden varaosat,
- turkistarhan rehusiilot sekä tarhaus- ja nahkomiskalusto.
- maatilatalouden käytössä olevat puhelimet, tietokoneet, valmisohjelmat ja muut konttorikoneet,
- vihannesten ja marjojen viljelyssä käytettävät kasvutunnelit,
- eläinten jalostusaineiston säilytyksessä käytettävät tyyppisäiliöt.

Traktorin tai muun moottorityökoneen kuormaajan aiset, etu- ja pyöräpainot sekä levikeypyörät kuuluvat vakuutettuun irtaimistoon vain ollessaan irrallaan työkoneesta.

Tilojen yhteisesti omistamista koneista on vakuutuksen kohteena vakuutuksenottajan omistusosuutta vastaava osa. Vahinkotilanteessa korvauksesta vähennetään omavastuuna omistusosuutta vastaava osa koneille ja kalustolle vakuutuskirjaan merkitystä omavastuusta.

2.3.3 Tuotantoeläimet

Vakuutuksen kohteena ovat vakuutus kirjassa lajeittain eritellyt eläimet.

2.3.4 Vieras tuotantoirtaimisto

Tuotantoirtaimistoon sisältyy myös sellainen vakuutuksenottajan hallussa lainattuna oleva vieras omaisuus, joka vakuutetun omistamana kuuluisi kohdan 2.3.1 (tuotteet ja tarvikkeet), 2.3.2 (koneet ja kalusto) tai 2.3.3 (tuotantoeläimet) mukaan vakuutettavaan omaisuuteen.

Vieraalle tuotantoirtaimistolle aiheutuneista vahingoista suoritetaan Maatilavakuutuksen turvan tai Laajan maatilavakuutuksen turvan perusteella korvausta enintään 10 000 euroa, jollei vahinkoa korvata muusta vakuutuksesta.

2.4 Vakuutuksen ulkopuolelle jäävä omaisuus

Vakuutuksen kohteena eivät ole

- tietovälineisiin sisältyvät tiedostot,
- tietovälineisiin sisältyvät tai niissä käytettäväksi tarkoitetut muut kuin yleisesti myynnissä olevat valmisohjelmat,
- rakennuksen alapohjan ja perusanturoiden alapuolella oleva perusmaa tai sen vahvistaminen,
- salaojitus- tai muu maaperän kuivanapitojärjestelmät,
- ulkopuoliset sadevesijärjestelmät,
- kiinteistön alueella sijaitsevat kaivot lukuun ottamatta jätevesijärjestelmien kaivoja,
- omalla konevoimalla kulkevat koneet, lukuun ottamatta kiinteistönhoitoon kuuluvia tavanomaisia työkaluja
- turkiseläinten nahat eikä

- energia ja vesi
- miehitettömät ilma-alukset, lennokit ja muut lennätettävät pienlaitteet.

ES 3 Vakuutuksen voimassaoloalue

3.1 Vakuutuspaikka

Vakuutus on voimassa omaisuuden ollessa vakuutuskirjassa mainitussa paikassa (vakuutuspaikka).

3.2 Muut paikat

Seuraavien kohteiden vakuutus on voimassa myös vakuutuksen kohteen ollessa varastoitavana, tilapäisesti siirrettynä, siirrettävänä tai käyttötarkoituksensa mukaisessa käytössä muualla Suomessa

- tuotteet ja tarvikkeet (vaihto-omaisuus),
- koneet ja kalusto (käyttöomaisuus),
- tuotantoeläimet,
- vieras tuotantoirtaimisto,
- maatilakäytössä olevat puhelimet, tietokoneet ja muut konttorikoneet.

ES 4 Korvattavat vahingot ja niihin liittyvät rajoitukset

4.1 Maatilavakuutuksen turva

4.1.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteelle aiheutunut suoranainen esinevahinko sekä näissä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset, jos esinevahinko on aiheutunut välittömästi vakuutuksen voimassa ollessa äkillisesti ja ennalta arvaamattomasti sattuneesta jäljempänä määritellystä tapahtumasta. Ennalta arvaamattomuutta arvioidaan objektiivisesti ja vahingon syyn, ei seurauksen perusteella.

4.1.2 Palo tai noki

Vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton vahinko, jonka on aiheuttanut irtipäässyt tuli tai tulisijasta tai vastaavasta lämmityslaitteesta levinnyt noki.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan kuivaamisen yhteydessä kuivaamossa tai sen välittömässä läheisyydessä maataloustuotteille aiheutuneet palo-, noki- ja savuvahingot silloinkin, kun tuotteet on pantu lämmön vaikutukselle alttiiksi kuivattamista varten. Lisäksi korvataan viljalle sen kytemisestä kuivaamisen yhteydessä aiheutuneet vahingot.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa,

- joka on aiheutunut muulle omaisuudelle kuin kuivataville maataloustuotteille siitä, että se on syttynyt palamaan tai vahingoittunut sen johdosta, että se on pantu alttiiksi lämmön vaikutukselle
- jonka on aiheuttanut öljy tai muu sellainen polttoaine, jota valmistaja ei ole tarkoittanut lämpökeskuksen laitteistossa käytettäväksi.

4.1.3 Salama

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut suora salamanisku tai salaman aiheuttama ylijännite.

4.1.4 Sähköilmiö

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka sähköilmiö on aiheuttanut sähkölaitteelle kyseisessä laitteessa.

Sähköilmiönä pidetään oikosulkua, läpilyöntiä tai muuta sähköpurkausta, joka on pysyvästi vahingoittanut sähkölaitteen eristeitä.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa,

- joka on seurausta sähkönsaannin keskeytymisestä tai sähkönsaadon vaihtelusta.
- josta toimittaja, valmistaja, myyjä tai joku muu on vastuussa sopimuksen, takuun, huoltosopimuksen tai vastaavan sitoumuksen perusteella.

Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, että vastuulliseksi todettu osapuoli on asetettu konkurssiin tai on muutoin maksukyvytön.

4.1.5 Räjähdykset

Vakuutuksesta korvataan räjähdyksestä aiheutunut vahinko.

Vakuutuksesta ei korvata

- vahinkoa, jonka on aiheuttanut sisäinen jännitys, tiivisteiden irtoaminen tai nestepaine,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut ammattimainen räjäytys- ja louhintatyö. Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, ettei vastuulliseksi todettu osapuoli kykene korvausvelvollisuuttaan täyttämään,
- polttomoottorin vahingoittumista, jonka on aiheuttanut moottorissa tapahtunut räjähdys,
- suljetun, painetta kestäväksi tarkoitetun astian, laitteen, putken tai säiliön vahingoittumista, jossa kaasua tai höyryä on ollut, ellei rikkoutumisen syynä ole äkillisesti ja ennalta arvaamattomasti syntynyt poikkeuksellinen ylipaine,
- vahinkoa renkaalle sen rikkoutumisesta.

4.1.6 Sammutuslaitteiston laukeaminen

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut sammutuslaitteiston äkillinen ja ennalta arvaamaton laukeaminen.

4.1.7 Varkaus ja murto

Vakuutuksesta korvataan varkaudesta tai murrosta aiheutunut vahinko irtaimistolle ja rakennukselle, kun rakennukseen on

- murtauduttu rakenteita rikkomalla tai muuten väkivaltaisesti, esimerkiksi lukkoja vahingoittaen
- tunkeuduttu avaimella, joka on saatu murtautumisen tai ryöstön yhteydessä.

Vakuutuksesta korvataan varkaudesta aiheutunut vahinko irtaimistolle, kun sitä säilytetään silmälläpidon alaisena pihapiirin alueella ulkona tai lukitsemattomassa rakennuksessa sekä maataloustyön yhteydessä työsuorituksen liittyen tilapäisesti muualla kuin pihapiirin alueella.

Vakuutuksesta ei korvata omaisuuden katoamista tai unohtamista.

Vakuutuksesta ei myöskään korvata varkautta, jos sen

- tapahtumahetkeä, -paikkaa eikä -olosuhteita voida määritellä tai
- varkaus todetaan tapahtuneeksi vasta inventaarion yhteydessä.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut varkaus lukitsemattomasta ajoneuvosta tai matkailu- tai muusta perävaunusta.

4.1.8 Vahingonteko

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut tahallinen vahingonteko.

Vakuutuksesta ei korvata

- vahinkoa, jonka on aiheuttanut naarmuuntuminen tai muu tähän verrattava vaurioituminen huoneistolle
- vahinkoa, jonka huoneiston käyttäjä on aiheuttanut huoneiston kalusteille tai pinnoitteille.
- vahinkoa, joka on aiheutettu ajoneuvolla.

Turkistarhan omaisuudelle korvataan tahallisesta vahingonteosta aiheutuneet vahingot, mikäli alueelle on tunkeutunut aidan rakenteita rikkomalla.

4.1.9 Vuoto, kosteus ja kondessivesi

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut nesteen, höyryn tai kaasun vuoto.

Edellytyksenä on, että aine on virrannut äkillisesti, ennalta arvaamattomasti ja suoraan vakuutuksen kohteena olevasta, rakennukseen kiinteästi asennetusta

- vesijohdosta tai jätevesiviemäri-, lämpö-, höyry-, kaasu- tai öljyputkistosta, öljysäiliöstä tai sisäpuolisesta sadevesiviemäristä,
- pore- tai uima-altaan putkistosta taikka näihin kiinteästi liitetyistä koneesta, laitteesta tai
- aineen säilytysastiasta.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan käyttölaitteesta aiheutunut äkillinen nestevuoto rakennuksen rakenteille. Edellytyksenä on kuitenkin, että käyttölaitte on liitetty vesijohto- ja viemäriverkkoon kiinteästi yhtenäisellä ja tarkoitukseen sopivalla paineen kestäväällä letkumateriaalilla, hyväksytyllä liitännällä ja lisäksi vesijohtoverkkoon sulkuventtiilillä. Lisäksi edellytetään, että vuodon syynä on käyttölaitteen tai mainittujen liitosten mekaaninen rikkoontuminen.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut

- kattokouruista, rakennuksen ulkopuolisista syöksytöistä, sadevesiviemäreistä tai muualta virrannut sade- tai sulamisvesi,
- kondenssivesi,
- viemärikaivon tai putken tulviminen sateen, lumen sulamisen tai tulvan yhteydessä,
- ammeen tai altaan poistoputken tai -venttiilin vuoto,
- kunnallisen tai muun yleisen vesi- tai viemärijohdon vaurioituminen tai tukkeutuminen,
- padotusventtiilin toimimattomuus,
- kosteus, kuten mätäneminen, sienettyminen, lahoaminen tai haju,

- nesteen virtaaminen kiinteästä verkosta ennen kuin johtoverkko on hyväksytty käyttöön otettavaksi,
- rakenteiden vesieristeiden läpi tai putkiston ja rakenteen liittymäkohdasta kuten lattiakaivon ja korokerenkaan välistä vuotanut neste,
- suunnittelu-, perustus-, asennus- tai rakennustyövirhe eikä tällaisesta virheestä aiheutunutta vahinkoa,
- avoimena olevasta vesijohtoverkkoon kuuluvasta hanasta, sulkuventtiilistä tai suihkulaitteesta virrannut neste, ellei vahinko ole seurausta hanan, sulkuventtiilin tai suihkulaitteen mekaanisesta rikkoutumisesta,
- määräysten vastainen rakentaminen eikä vahinkoa, joka on aiheutunut johtoverkolle, käyttölaitteille tai näiden eristeille eikä hukkaan vuotanutta nestettä, höyryä tai kaasua.

4.1.10 Rakennuksen koneen tai laitteen rikkoutuminen

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut äkillinen ja ennalta arvaamaton tapahtuma kohdassa 2.2 (ES) mainitulle omaisuudelle.

Vakuutuksesta ei korvata

- esineen kulumista, ruostumista, syöpymistä, pilaantumista, sienettymistä, lahoamista, aineen väsymistä tai vastaavaa vähitellen tapahtuvaa vahingoittumista eikä esineen tai sen osan toimintakyvyn lakkaamista,
- vahinkoa, joka on aiheutunut kulumisesta, tai sakan kerääntymisestä,
- vahinkoa, joka on aiheutunut tulvasta, vedenpinnan noususta, ahtojäästä tai maanvyörymästä
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut aallokko tai jään liikkuminen,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut jään tai lumen paino, tai liikkuminen,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut pohjaveden korkeuden muuttuminen
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut lumen tai veden tunkeutuminen rakenteita rikkomatta myrskytuulen mukana rakenteisiin,
- vahinkoa, jonka luonnonvoimat ovat aiheuttaneet ulkona tai avoimessa rakennuksessa olevalle irtaimelle omaisuudelle, ellei kyse ole laitteista, joita on tarkoitus käyttää tällaisessa tilassa
- kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet säätö- tai kunnossapitotoimista, ennakkohuollosta, määräaikaishuollosta tai toimintahäiriöiden poistamisesta eikä näiden yhteydessä vaihdettavista osista
- vahinkoa, josta toimittaja, valmistaja, myyjä tai joku muu on vastuussa sopimuksen, takuun, huoltosopimuksen tai vastaavan sitoumuksen perusteella. Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, että vastuulliseksi todettu osapuoli on asetettu konkurssiin tai on muutoin maksukyvytön.
- vahinkoa, joka on aiheutunut tietokoneelle, tiedonsiirto-, tietoliikenne-, prosessinhjaus-, valvontalaitteelle tai niiden tietovälineille ja niihin sisältyville tiedoille

(tiedostot) sekä ohjelmille laitteiston, käyttöjärjestelmän tai ohjelmien virheellisestä toiminnasta, virheellisestä ohjelmasta, operointivirheestä, virheellisestä nimiöinnistä, virheellisestä tietojen syötöstä, tietojenhäviöimisestä tai magneettikenttien aiheuttamasta tietojen tuhoutumisesta

- yksittäisen piirikortin, tiedon tallennusvälineen tai vastaavan komponentin toimintakyvyn lakkaamista tai toimimattomuutta, jollei sen syynä ole vakuutettuna osoittama komponentin ulkopuolinen, äkillinen ja ennalta-arvaamaton tapahtuma.
- kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet esineen tai sellaisen osan korjaamisesta, joka on tehty virheellisesti tai virheellisestä materiaalista, ei siinäkään tapauksessa, että syynä olisi ollut laskenta- tai piirustusvirhe, taikka virheellinen neuvo tai ohje
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut ammattimainen räjäytys- tai louhintatyö. Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, ettei vastuulliseksi todettu osapuoli kykene korvausvelvollisuuttaan täyttämään.
- arvon alentumista eikä vahinkoa, joka ei vaikuta omaisuuden käyttökelpoisuuteen.

4.1.11 Myrsky

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka myrskytuuli on aiheuttanut.

Vakuutuksesta ei korvata

- vahinkoa, jonka on aiheuttanut lumen tai veden tunkeutuminen rakenteita rikkomatta myrskytuulen mukana rakenteisiin,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut aallokko tai jään liikkuminen,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut muu kuin myrskyn aiheuttama tulva tai vedenpinnan nousu,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut jään tai lumen paino, tai liikkuminen,
- laiturille aiheutunutta vahinkoa,
- ulkona olevalle irtaimistolle aiheutunutta vahinkoa eikä
- vahinkoa irtaimistolle, ellei se ole aiheutunut muun tästä ehtokohdasta korvattavan vahingon seurauksena.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin myrskytuulen aiheuttama vahinko tällä vakuutuksella vakuutetulle tuotantoeläimelle.

4.1.12 Villieläinvahinko

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka rakennukseen tunkeutunut villieläin on aiheuttanut rakennukselle tai siellä olevalle irtaimistolle tai eläimille.

Vakuutuksesta ei korvata hyönteisten, lintujen, jyrsijöiden, jänisten tai mikrobien aiheuttamaa vahinkoa eikä niiden torjunta- ja hävittämiskustannuksia.

4.1.13 Liikenneonnettomuus tai karilleajo irtaimelle tuotanto-omaisuudelle

Vakuutuksesta korvataan vahinko kuormana olevalle tuotantoirtaimistolle, kun vahingon syynä on karilleajo tai liikenneonnettomuus, jossa moottoriajoneuvo, mootto-

rikäyttöinen työkone tai juna on ollut osallisena. Vakuutuksesta korvataan vahinko siltä osin kuin korvausta ei suoriteta muusta vakuutuksesta.

Lisäksi korvataan tuotantoeläimelle aiheutunut vahinko, jossa moottoriajoneuvo, moottorikäyttöinen työkone tai juna on ollut osallisena.

4.1.14 Turkistarhan esinevahingot

Vakuutuksesta korvataan kohdissa 4.1.1 – 4.1.12 mainittujen vahinkojen lisäksi vakuutetuille varjotaloille, niissä säilytettävälle tarhauskalustolle, häkeille, sekä turkiseläimille aiheutunut äkillinen ja ennalta arvaamaton vahinko, jonka on aiheuttanut rankkasade, lumen sulaminen tai lumen ja jään paino.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan vakuutetulle turkiseläimelle aiheutunut vahinko, jonka on aiheuttanut

- villieläin tai turkiseläin itse vahingoittamalla itseään tai pentujaan villieläimen johdosta. Tässä yhteydessä villieläimeksi luetaan myös karannut turkiseläin sekä muut karanneet koti- ja lemmikkieläimet
- melu, jonka vuoksi turkiseläin vahingoittaa itseään tai pentujaan
- lämpöhalvaus.

Lämpöhalvaus on äkillinen ja ennalta arvaamaton lämpötilan nousu, jonka johdosta turkiseläin kuolee lämpöhalvauksen saman lämpöjakson seurauksena 7 vuorokauden kuluessa.

Vakuutuksesta ei korvata eläinlajin tyhjäksi jäämisestä tai pentuhävikistä johtuvaa osuutta.

4.1.15 Lisävahingot

Vakuutuksesta korvataan lisäksi

- vahinko, joka on aiheutunut korvattavan vahingon olosuhteista johtuen, kun omaisuutta on anastettu, kadonnut tai vahingoittunut muuten korvattavan vahingon yhteydessä
- vahinko, jonka on aiheuttanut kylmyys tai kuumuus, sade tai muun sen kaltainen syy, jos vahinko on ollut korvattavan vahingon välitön seuraus.

4.2 Laajan maatilavakuutuksen turva

4.2.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteelle aiheutunut suoranainen esinevahinko sekä näissä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset, jos esinevahinko on aiheutunut välittömästi vakuutuksen voimassa ollessa sattuneesta äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta tapahtumasta. Ennalta arvaamattomuutta arvioidaan objektiivisesti ja vahingon syyn, ei seurauksen perustella.

Vesistö- ja merivesitulvien korvaaminen

Vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton sekä poikkeuksellinen tulvavahinko rakennukselle tai siellä olevalle irtaimistolle.

Vesistötulvan, merivesitulvan tai näiden seurauksena jään liikkumisen aiheuttaman vahingon korvaaminen edellyttää lisäksi, että vedenpinnan nousu on ollut poikkeuksellinen.

Vesistötulvalla tarkoitetaan joessa, järvessä, ojassa tai purossa aiheutunutta poikkeuksellista vedenpinnan nousua,

- jonka on aiheuttanut aallokko, meren, järven tai muun vesistön vedenpinnan noususta aiheutunut tulva
- jonka on aiheuttanut pohjaveden korkeuden muuttuminen
- jonka luonnonolosuhteet ovat aiheuttaneet puutarha-, maa- tai metsätaloustuotteille ja -tarvikkeille tai puutarhakasveille
- jonka on aiheuttanut routiminen, maan painuminen, maan liikkuminen tai maakosteus.

4.2.2.9 Ohjelma- ja tietovirheet

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutunut ohjelmoitavalle elektroniikkalaitteelle tai sen tietovälineelle, tiedostoille tai ohjelmille laitteiston tai ohjelman virheellisestä toiminnasta, operointivirheestä, magneettikenttien aiheuttamasta tietojen tuhoutumisesta tai tietojen häviämisestä.

4.2.2.10 Muualta saatavat korvaukset

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka korvataan jonkin lain, takuun tai muun vakuutuksen perusteella.

4.2.2.11 Arvonalennus

Vakuutuksesta ei korvata

- arvon alentumista
- vahinkoa, joka ei vaikuta omaisuuden käyttökelpoisuuteen
- maidon laatuvehennystä

4.2.2.12 Vesikatteen vuoto

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut vesikatteen vuoto, ellei kyseessä ole äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta ulkopuolisesta tapahtumasta johtuneesta rikkoutumisesta aiheutunut vuotovahinko

4.2.2.13 Tulva

Vakuutuksesta ei korvata

- vesistötulvasta, merivesitulvasta tai näiden seurauksena jään liikkumisesta aiheutunutta vahinkoa rakennukselle tai siellä olevalle irtaimistolle, jos rakennus on rakennettu ilman laissa säädettyä lupaa tai myönnetyn luvan vastaisesti
- vahinkoa, joka korvataan julkisista varoista
- vahinkoa, joka on aiheutunut suunnittelu-, perustus-, asennus- tai rakennustyövirheestä.

4.2.2.14 Tuhoeläimet

Vakuutuksesta ei korvata hyönteisten, jämseläinten tai jyrsijöiden aiheuttamia vahinkoja eikä niiden torjunta- ja hävittämiskustannuksia. Vakuutuksesta ei korvata lintujen ja mikrobien tuotantoirtaimistolle aiheuttamia vahinkoja. Vakuutuksesta korvataan kuitenkin jämseläinten ja jyrsijöiden puremalla aiheutetut palo- ja vuotovahingot.

4.2.2.15 Tietomurrot, haittaohjelmat ja palvelunestohyökkäykset

Vakuutuksesta ei korvata laitteen toimimattomuutta, joka aiheutuu:

- tietomurrosta, jolla tarkoitetaan oikeudetonta tunkeutumista tietojärjestelmään

- haittaohjelmasta, tietoliikenteen häirinnästä tai muusta vastaavasta vahingonteosta, joka kohdistuu ohjelmiin, tiedostoihin tai laitteisiin.

4.2.2.16 Varallisuusrikokset

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut petos, kavallus tai muu näihin rinnastettava rikos.

4.2.2.17 Kiinteän polttoaineen lämpökeskukset

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut öljy tai muu sellainen polttoaine, jota valmistaja ei ole tarkoittanut lämpökeskuksen laitteistossa käytettäväksi.

ES 5 Rakennus- ja peruskorjaus aikaa koskeva erityisehto

Vakuutuskirjassa mainitut rakennukset ovat vakuutettuina myös silloin, kun ne ovat rakenteilla tai peruskorjattavina. Kun vakuutuksenottaja on vakuuttanut käyttöönsä rakennettavan tai peruskorjattavan rakennuksen, sovelletaan seuraavaa

- Vakuutuspaikkaan siirrettävänä olevat rakennustarvikkeet tulevat rakennusaikaisen vakuutuksen kohteiksi, kun vastuu niistä siirtyy kauppaehtojen mukaan vakuutuksenottajalle. Edellytyksenä on, että tarvikkeet siirretään vakuutuspaikkaan viimeistään viikon kuluttua vastuun siirtymisestä.
- Vakuutuspaikasta tilapäisesti enintään 6 kuukauden yhdenjaksoiseksi ajaksi pois siirretyt rakennustarvikkeet ovat vakuutuksen kohteena ilman eri sopimusta.

Jos tarvikkeet ovat poissa vakuutuspaikasta enemmän kuin 6 kuukautta, pitää niiden vakuuttamisesta sopia erikseen.

- Työmaatarvikkeet eli rakennus- ja peruskorjaustyötä suorittavien vieraiden työntekijöiden vaatteet ja työkalut, tilapäiset työmaarakennukset sekä vuokratut ja lainatut koneet ja laitteet sisältyvät vakuutukseen yhteensä enintään 4 000 euroon asti. Työmaatarvikkeille korvataan vain maatilatuotannon vakuutuksen kohtien 4.1.1 (palo) ja 4.1.6 (varkaus) mukaisten vakuutus tapahtumien aiheuttamat vahingot.

ES 6 Suojeluohjeet

Vakuutetun tulee noudattaa vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai muutoin kirjallisesti annettuja suojeluohjeita. Jos vakuutettu laiminlyö suojeluohjeiden noudattamisen tahallaan tai huolimattomuudella, jota ei voida pitää vähäisenä ja suojeluohjeen noudattamatta jättämisellä on ollut vaikutusta vahingon syntyyn tai sen määrään, voidaan tulevaa korvausta alentaa tai se voidaan evätä yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Rakennukset ja koneet tulee pitää rakennuslain, rakentamismääräysten ja työsuojelumääräysten mukaisessa kunnossa ja niiden toimintaa on seurattava ja valvottava.

6.1 Paloturvallisuus

6.1.1 Tulityöt

Tehtaässä tulitöitä on noudatettava S621 Tulityösuojeluohjeita.

- työpaikka ja sen ympäristö on puhdistettava ja suojattava, lisäksi syttyvä materiaali on poistettava
- jos lähellä on syttyviä rakenteita, ne on suojattava
- paikalla pitää olla riittävä alkusammutuskalusto, kuitenkin vähintään kaksi 55A 233 BC- teholuokkaa vastaavaa käsisammutinta, josta toisen voi korvata kahdella 43A 233 BC- teholuokkaa vastaavalla käsisammuttimella tai pikapalopostilla
- ympäristöä on kasteltava tarpeen mukaan
- palovartiointista on huolehdittava koko tulityön sekä työtaukojen ajan
- tulityön jälkeen jälkivartiointi on tehtävä vähintään yhden tunnin ajan
- jälkivartiointin aikana tulityöpaikan ympäristöineen on oltava jatkuvan silmälläpidon alaisena.

Ennen tulitöihin ryhtymistä on turvallisuustoimenpiteet syytä käydä työn suorittajien kanssa yhteisesti läpi. Tulityöluvassa sovitaan asioista, joita on noudatettava ennen tulityön aloittamista, tulityön aikana ja sen jälkeen. Tulityöt ovat töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Katto- ja vedeneristysten tulitöitä ovat esimerkiksi eristettävän alustan kuivaaminen liekillä tai kuumalla ilmalla, bitumin kuumentaminen bitumipadassa ja kermieristysten kuumentamalla tapahtuva kiinnitystyö.

Jäätyneitä putkia ei saa sulattaa avotulta tai kuumailmapuhallinta käyttäen.

6.1.2 Palavien nesteiden, nestekaasun ja lannoitteiden säilytys ja käyttö

Palavia nesteitä, nestekaasua ja lannoitteita on säilytettävä lakien, asetusten ja näiden nojalla annettujen määräysten sekä pelastusviranomaisten ohjeiden mukaisesti.

Avotulen teko ja tupakointi on kielletty edellä mainittujen aineiden säilytystiloissa sekä niitä käsiteltäessä.

6.1.3 Rakennusten vierustat ja jätekatokset

Syttyvää materiaalia ei saa säilyttää rakennuksen ulkoseinustoilla, mikäli se aiheuttaa palon leviämisaaran rakennukseen.

Jätteet on säilytettävä siten, että asiattomat eivät pääse käsiksi jätteisiin, mikäli jätteiden syttyminen aiheuttaa palon leviämisaaran rakennukseen.

6.1.4 Sammutuslaitteistot ja automaattiset paloilmoitinlaitteistot

Sammutuslaitteistoilla tai automaattisella paloilmoituslaitteistolla suojatuissa kohteissa tulee olla näille järjestelmille laadittu määräysten mukainen kirjallinen kunnossapito-ohjelma.

Sammutus- ja paloilmoitinlaitteistojen on oltava toimintakuntoisia sekä asianmukaisesti tarkastettuja tai huollettuja.

6.1.5 Sähkötöiden torjunta

Sähkötöitä ovat sähkölaitteistojen asennustyöt sekä sähkölaitteiden ja -laitteistojen korjaus- ja huoltotyöt. Sähkötöitä saavat tehdä vain lain, asetusten ja viranomaismääräysten edellytykset täyttävät henkilöt ja yritykset annettujen viranomaisvaatimusten mukaisesti.

Sähkölaitteiden haltijan tulee huolehtia, että kiinteistön sähköasennukset ja -laitteet on lakisääteisen määräaikaistarkastuksen mukaisesti tarkastettu. Rakennusten ja ulkoalueiden sähköasennukset on tarkastettava seuraavin määräajoin

- maatalous- ja liikerakennukset, joissa pääsulakkeet ovat yli 35A, 15 vuoden välein (sähkötarkastusluokka 1)
- kokoontumis- ja majoitustilat sekä suuret liikekiinteistöt 10 vuoden välein (sähkötarkastusluokka 2)
- räjähdysvaaralliset tilat, joissa kemikaalin tai räjähdysaineen valmistus, käsittely tai varastointi vaatii viranomaisen luvan 5 vuoden välein (sähkötarkastusluokka 3).

Lisäksi tulee noudattaa suojeluohjeessa S331 Sähkötöiden torjunta annettuja ohjeita lukuun ottamatta jokavuotista sähkölaitteiden lämpökamerakuvausta. Sähkölaitteiden lämpökamerakuvaus on suositeltavaa teettää 3 - 5 vuoden välein.

6.1.6 Ajoneuvojen päävirtakatkaisimet

Rakennuksissa säilytettävät moottorikäyttöiset ajoneuvot ja työkonet on varustettava päävirtakatkaisimin. Ajoneuvot ja koneet on kytkettävä virrattomiksi aina, kun ne jätetään rakennuksen sisälle vaille valvontaa.

6.1.7 Kiinteän polttoaineen lämpökeskukset

Hakkeen tai muun kiinteän polttoaineen automaattisissa syöttölaitteissa tulee olla vähintään kaksi turvajärjestelmää takapalon leviämisen estämiseksi. Turvajärjestelmän on kyettävä toimimaan myös sähkökatkon aikana. Kattilan ja polttoaineen syöttölaitteiden turvalaitteet, hälytykset ja ohjaukset on koestettava vähintään kaksi kertaa vuodessa tai kattilan polttoaineen syöttölaitteen valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti. Lämpökattilatilal välittömässä läheisyydessä on oltava vähintään yksi 27A 144 BC teholuokan käsisammutin, pikapaloposti tai helposti käyttöön otettava vesiletku, joka on jatkuvasti kytketty vesijohtoverkkoon.

Lämpökeskuksen hakesäiliön tai muun kiinteän polttoaineen säiliön kannen on oltava suljettuna aina, kun säiliötä ei täytetä tai olla huoltamassa.

Lämpökeskuksesta poistettavaa tuhkaa pitää käsitellä niin, ettei se aiheuta palovaaraa lämpökeskukselle tai muulle omaisuudelle. Tuhkaa saa säilyttää vain palamattomassa, kannellisessa säiliössä.

Näiden ohjeiden lisäksi on noudatettava suojeluohjetta S925 Kiinteän polttoaineen lämpökeskus.

6.1.8 Tulisijojen ja hormien nuohous

Hormien kunnon tarkastus on suoritettava jo rakennusvaiheessa ja myöhemmin aina nuohouksen yhteydessä. Mikäli tulisijoissa, hormoneissa tai palomuuureissa on puutteellisuksia, ei niitä saa käyttää ennen palo- tai rakennusviranomaisen tarkastusta ja uudelleen käyttöön hyväksymistä. Jos nuohooja antaa kirjallisen ilmoituksen havaitsemistaan paloturvallisuutta heikentävistä vioista tai puutteista, ne on korjattava ennen kuin tulisijaa saa uudelleen käyttää.

Jos paloviranomainen on asettanut tulisijan, hormin tai palomuurin käyttökieltoon, kieltoa on noudatettava.

Tulisijat hormoneineen tulee nuohota niissä käytettävän polttoaineen laadun ja käyttötarkoituksen mukaan seuraavasti

- kiinteällä polttoaineella, kevyt- tai raskasöljyllä tai useammilla polttoaineilla toimivat tulisijat hormoneineen kerran vuodessa,
- muussa kuin ympärivuotisessa käytössä olevien loma-asuntojen tulisijat hormoneineen kerran kolmessa vuodessa.
- Jos rakennuksen tulisijat ja hormit ovat olleet yli kolme vuotta käyttämättä tai niiden käyttötarkoitus muuttuu, on nuohoojan tarkastettava ja nuohottava ne ennen niiden käyttöönottoa.

Nuohouksen järjestämisestä vastaa kiinteistön omistaja. Nuohouksen suorittajalla tulee olla nuohoojan ammattitutkinto.

6.1.9 Muuta paloturvallisuuteen liittyvää

Tuhkan käsittelyn tulee kytemisvaaran vuoksi olla erityisen huolellista. Tulisijasta poistettu tuhka tulee rakennuksessa ja sen läheisyydessä säilyttää palamattomassa kannellisessa astiassa kunnes tuhka on täysin jäähtynyt.

Roskia ei saa polttaa eikä nurmikoita tai muita heinäkasveja kulotta pihä-alueella eikä varsinkaan rakennusten läheisyydessä.

Pölyisissä ja palonaroissa tiloissa ei saa käyttää lainkaan halogeenivalaisimia eikä muita valaisimia, joiden pintalämpötila on yli 100 C. Rikkinäiset valaisinkuvut ja loistevalaisimet on välittömästi uusittava.

Kiukaan sijoittamisessa on otettava huomioon asennusohjeiden mukaiset suojaetäisyydet. Vaatteiden tai muun palavan materiaalin kuivattaminen kiukaan yläpuolella tai muuten kiukaan välittömässä läheisyydessä on kielletty.

Majoitus- ja matkailukäytössä olevat tilat on varustettava palovaroitimilla, joiden toiminta tulee testata säännöllisesti.

Tilan alkusammutuskalusto pitää olla viranomais määräysten mukainen.

Tilapäisten lämmityslaitteiden sijoittamisessa on otettava huomioon laitekohtaisesti tarvittavat suojaetäisyydet. Hehkuvapintaisia lämmittimiä tai hehkuvastuksella varustettuja koteloimattomia sähkölämmittimiä ei saa sijoittaa pölyisiin tiloihin eikä käyttää niiden tarkoituksen vastaisesti. Lämmityslaitteita ei saa peittää.

Näiden suojeluohjeiden lisäksi on noudatettava suojeluohjetta S411 Päivittäinen palontorjunta.

Viljankuivaamoa käytettäessä on noudatettava suojeluohjetta S920 Viljankuivaamoiden paloturvallisuus.

6.1.10 Kulotus

Avotulen teko ilman vaadittavia lupia on kielletty. Avotulta on jatkuvasti valvottava, ja se on sammutettava erityisen huolellisesti. Kulotuksesta tulee ilmoittaa etukäteen sille pelastuslaitokselle, jonka alueella kulotus tapahtuu. Kulotukseen tai muuhun avotulen tekoon ei myöskään saa ryhtyä ilman riittävää valvontaa eikä 30 metriä lähempänä rakennuksista tai varastoidusta palavasta materiaalista kuten polttopuista. Avotulen tekeminen pihä-alueelle tai

maastoon on kielletty metsäpalo- tai ruohikkopalovaroituksen ollessa voimassa. Paloaluetta on jälkivartioitava kulotuksen jälkeen, kunnes kyteminen on varmasti loppunut, kuitenkin vähintään 2 tuntia.

6.2 Suojelutoimet varkauksia ja murtoja vastaan

Rakennukset, jotka eivät ole jatkuvan silmälläpidon alaisina, on lukittava siten, että asiattomien pääsy näihin tiloihin on estetty. Säilytystilojen ikkunoiden, ovien ja muiden aukkojen on oltava suojaavasti suljettu murtautumisen ja varkauden varalta.

Moottorikäyttöiset ajoneuvot ja laitteet tulee säilyttää lukitussa säilytystilassa tai niissä tulee olla käytön estämiseksi ohjaamo-, ohjaus-, vaijeri-, ketju- tai jarrulukitus.

Mukana kuljetettavat laitteet on siirrettävä autosta tai muusta kuljetusvälineestä yöksi lukittuihin sisätiloihin.

Turkistarha tulee olla ympäröity vahvalla, tunkeutumista tehokkaasti hidastavalla aidalla. Aidassa olevat kevyen ja raskaan liikenteen käyttämät ovet ja portit tulee olla lukittuja, kun tarhalla ei ole ihmisiä.

6.3 Omaisuuden suojelu vuotovahingoilta

Kellarissa säilytettävä tavara on sijoitettava vähintään 10 cm:n korkeudelle lattian pinnasta, jos lattia kokonaan tai osittain sijaitsee vähintään yhden metrin maanpinnan alapuolella.

Vesijohtoverkoston ja LVI-laitteiden jäätyminen ja vuotovahinkojen estämiseksi on huolehdittava rakennuksen riittävästä lämmityksestä. Mikäli rakennus jätetään kylmänä vuodenaikana ilman valvontaa yli viikoksi, on tonttivesijohdon sulkuventtiili suljettava tai käyttövesivesipumppu kytkettävä pois käytöstä.

Mikäli rakennusta ei lämmitetä kylmänä vuodenaikana, on vesijohtoverkosto ja LVI-laitteet tyhjennettävä ja rakennuksen ulkopuolella oleva tonttivesijohdon sulkuventtiili suljettava tai käyttövesipumppu kytkettävä pois käytöstä.

Putkistoon liitetyn käyttölaitteen liitännän on oltava valmistajan tai maahantuojan sekä viranomaisien antamien määräysten ja ohjeiden mukainen.

Pesukone on aina liitettävä omalla sulkuventtiilillä ja paineenkestävällä täyttöletkulla vesijohtoverkostoon. Pesukoneen poistoletku tulee asentaa kiinteästi viemäriverkostoon tai pesukoneen toimintaa tulee valvoa. Pesukoneiden paineellisten vesijohtojen sulkuventtiilit tulee sulkea pesuohjelman päätyttyä. Putkistoliitosten pitävyyttä tulee seurata ja varmistaa, etteivät letkut ole taitoksissa.

Kun astianpesukone asennetaan, tulee sen alle laittaa asianmukainen turvakaukalo. Vesihanaa ei saa jättää avoimeksi ilman valvontaa. Suihkua käytettäessä on jatkuvasti valvottava, että vedet ohjautuvat lattiakaivoon ja että viemäriässä ei ole tukoksia.

6.4 Muut ohjeet

Vakuutettua omaisuutta on huollettava ja käytettävä maahantuojan tai valmistajan tai näiden edustajan edellyttämällä tai suositellulla tavalla. Koneita, laitteita tai rakenteita ei saa ylikuormittaa. Huoltotoimenpiteistä on pidettävä kirjaa. Laitteiden merkkivalot, hälyttimet ja muut varoitusjärjestelmät on pidettävä kunnossa.

Viljankuivaamon ja kuivaavan viljasiilon toimintaa tulee valvoa kuivausprosessin aikana päivittäin.

Viljankuivaamot tulee olla varustettu palotermostaatilla.

Ennen viljan varastointia tulee viljan kosteus ja lämpötila tarkastaa. Tarkastuksista tulee pitää kirjaa.

Kaasutiiviiden vilja- ja tuorerehusiilojen toimintaa tulee valvoa päivittäin varastointi- ja käyttöprosessin aikana.

Koneellisesti ilmastoitujen tai jäähdytettyjen tuotevarastojen toimintaa tulee valvoa päivittäin.

Kaasutiiviitä siiloja ja koneellisesti ilmastoituja tai jäähdytettyjä varastoja tulee valvoa päivittäin.

Nestekiertoisissa lämmönvaihtimissa tulee käyttää pakkausten kestävästä nestettä jäätymisvaurioiden estämiseksi.

Vakuutetun omaisuuden käyttöolosuhteiden on oltava maahantuojan tai valmistajan suositusten mukaiset.

Omaisuuksia ei saa antaa kuljetettavaksi henkilölle, joka ei ikänsä tai terveytensä puolesta tai ajo-oikeuden puuttumisen vuoksi sovellu tähän tehtävään.

Ennen purku- ja kaivutöihin ryhtymistä on selvítettävä kiinteistöllä olevien kaapelien ja putkien sijainti.

Tuotantorakennuksen tuotannonohjauslaitteet, lypsyrobotit ja liemiruokkijat on suojattava ylijännitteen tai jännitevaihteluiden aiheuttamien vahinkojen varalta.

Koneellisen ilmastoinnin ja jäähdytyslaitteiden toimintaa tulee valvoa. Lämpötilanvalvonta on toteutettava ilmastoinnista tai jäähdytinlaitteistosta riippumattomalla järjestelmällä tai varmistettava muulla tavoin. Jos laitteiden toiminta keskeytyy, tulee välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin omaisuuden suojelemiseksi.

Kaikkia ilmanvaihtopuhaltimia ei saa kytkeä yhteen sulake-ryhmään.

Turkistarhojen varjotalojen tulee olla viranomaisien antamien rakentamishojeiden mukaisia. Tarpeellisesta lumenluonnista ja jäänpoistosta tulee huolehtia.

Kiinteistön öljysäiliöt ja niihin liittyvät öljyputkistot on tarkastettava ensimmäisen kerran 10. käyttövuotena ja tämän jälkeen terässäiliöt joka 5. ja muut säiliöt joka 10. vuosi. Maan pinnalle asennetussa säiliössä tulee olla tarkastusluukku. Käytöstä poistetuista lämmitysöljysäiliöistä on poistettava lämmitysöljy, laitteistot on tehtävä vaarattomaksi ja täyttöyhde on poistettava.

Farmariöljysäiliöissä on oltava lappovirtauksen esto, joka estää öljyn valumisen, jos tyhjennysletku putoaa. Öljysäiliöt ja farmarisäiliöt tulee tarkastuttaa säiliön luokituksen mukaisesti.

Kumisten lietealtaiden alla tulee olla toimiva salaojitus tai muu varmistus pohjaveden poisjohtamiseksi allaskumin alta. Allaskumin alle tulee myös laittaa kaasuputkisto valmistajan ohjeiden mukaisesti maasta nousevien kaasujen ohjaamiseksi pois altaan alta. Sekoituskohdassa altaan pohjassa tulee olla ylimääräinen aluskumi, jonka päällä on mekaaninen este allaskumin suojaamiseksi. Myös sekoituspotkuri sekä imu- ja täyttöputki on rajattava mekaanisella esteellä allaskumin suojaamiseksi. Kumisen lietealtaan asentamisessa on noudatettava valmistajan ja viranomaisien antamia ohjeita.

ES 7 Arvioimis- ja korvaussäännöt

Vakuutuksen kohteena oleva omaisuus voi olla vakuutuskirjaan merkityn mukaisesti vakuutettuna joko täysarvovakuutuksena, jolloin vakuutuksen kohde on vakuutettu ilman sovittua vakuutusmäärää ja vakuutusmaksu määräytyy vakuutuskirjassa mainitun maksuperusteen mukaisesti, tai sovittuun vakuutusmäärään perustuvana vakuutuksena.

Kohteen todellinen tilavuus lasketaan Rakennustietosäätiön RT -kortissa 120.12 annetun määritelmän mukaan.

7.1 Vakuutusmäärä

Omaisuus on vakuutettu sovitusta, kullekin esineelle tai omaisuuserälle vakuutuskirjaan merkitystä vakuutusmäärästä, joka on vakuutuskirjaan merkityllä indeksillä tarkistettuna (ks. kohta 7.9 Indeksiehdot) vahingon sattumissa suoritettavan korvauksen yläraja.

Vakuutusmäärä on vakuutusmaksun laskentaperuste ja ylin korvausmäärä, mutta se ei ole vahingon määrän tai sen arvioimisen peruste.

Vakuutusmäärän peruste on merkitty vakuutuskirjaan. Se on joku seuraavista:

7.1.1 Jälleenhankinta-arvo

Jälleenhankinta-arvo on rahamäärä, joka tarvitaan uuden samanlaisen tai lähinnä vastaavan omaisuuden hankkimiseen samalle paikalle sisältäen myös vahingoittuneen omaisuuden purku- ja hävityskulut. Jälleenhankinta-arvo määritetään tavanomaisten ja nykyaikaisten rakennustyömenetelmien ja -materiaalien aiheuttamien kustannusten mukaisesti.

Ellei toisin ole vakuutusyhtiön kanssa sovittu, vakuutusmäärä perustuu omaisuuden jälleenhankinta-arvoon.

7.1.2 Päivänarvo

Päivänarvo on rahamäärä, joka saadaan, kun jälleenhankinta-arvosta vähennetään, mitä omaisuus on arvossa menettänyt iän, käytön, tekniikan vanhentumisen, käyttökelpoisuuden alenemisen tai muun sellaisen syyn johdosta. Päivänarvoa määriteltäessä rakennusten osalta huomioon otetaan myös omaisuuden käypä arvo. Käyvällä arvolla tarkoitetaan rahamäärää, joka olisi saatu, jos omaisuus olisi myyty normaalisti ennen vahinkoa.

Päivänarvo ei voi ylittää omaisuuden jälleenhankinta-arvoa.

Täysarvolla vakuutettaessa ja vakuutuksen kohteen ollessa päivänarvokohde, korvaus vahinkotilanteessa on ensiriski-perusteinen.

7.1.3 Eläinten käypä arvo

Käyvällä arvolla tarkoitetaan sitä rahamäärää, jonka vakuutuksenottaja olisi saanut myydessään eläimen välittömästi ennen vakuutustapahtumaa.

7.1.4 Ensiriski

Ensiriski on vakuutuskirjaan merkitty vakuutuksen kohteelle sovittu vakuutusmäärä. Ensiriskivakuutukseen ei sovelleta alivakuutussäännöksiä (ks. kohta 7.5.2 Alivakuutus).

7.2 Omavastuut

Vakuutuksenottajalla on omavastuu jokaisessa vahingossa. Omavastuu on merkitty vakuutuskirjaan.

7.2.1 Koneiden ja kaluston omavastuu rikkoutumisvahingoissa

Kun esinevakuutuksen kohdassa 2.3.2 tarkoitetut koneet ja kalusto on vakuutettu Laajan maatilavakuutuksen turvalla, vähennetään rikkoutumisvahingoissa omavastuuna vähintään 900 euroa tai sitä suurempi, vakuutuskirjaan merkitty omavastuun määrä.

7.2.2 Omavastuu tulitöissä

Jos vakuutuksesta korvattava, irtipäässeeseen tulen aiheuttama vahinko (palovahinko) on aiheutunut tulitöistä (ks. kohta ES 6.1.1), on vakuutuksenottajan omavastuu vakuutuskirjaan merkityn omavastuun kymmenkertainen määrä, vähintään 2 000 euroa, ja enintään 5 000 euroa tai tätä suurempi vakuutuskirjaan merkityn omavastuun määrä.

7.2.3 Turkistarhojen varjotalot

Omavastuu lumen ja jään aiheuttamissa vahingoissa turkistarhojen varjotalojen osalta

Ikä vuosia	Omavastuu % vahingomäärästä, min. 600 euroa
0 – 10	30
11 – 15	40
16 –	vakuutusturva päättyy lumi- ja jäävahinkojen osalta

7.2.4 Turkiseläinten lämpöhalvaus

Turkiseläinten lämpöhalvauksessa korvauksen omavastuu on 20 % vahingon määrästä, kuitenkin vähintään 1 500 euroa.

7.2.5 Omavastuuta ei vähennetä

- varkausvahingossa, jos rakennukseen on murtauduttu varmuuslukolla lukittuna olleen oven kautta
- jos hyväksytty murtohälytyslaitteisto on toiminut asianmukaisesti ja rajoittanut vahingon määrää
- jos vakuutuspaikassa oleva vuotohälytyslaitteisto on toiminnallaan rajoittanut korvattavan vuotovahingon määrää
- jos vakuutuspaikassa oleva palovaroitinjärjestelmä on toiminut ja rajoittanut vahingon määrää
- jos palonkestävä jätekatos tai syvässäiliö on rajoittanut korvattavan vahingon määrää
- sammuttimien uusimisesta tai täytöistä, jos niitä on käytetty vakuutuksesta korvattavan vahingon alkusammutustoimiin.

7.3 Muut korvattavat vahinkokustannukset

7.3.1 Viranomaismääräyksen lisäkustannukset

Vakuutuksesta korvataan rakennusvahingoissa korjaamista tai rakentamista koskevista viranomaisten pakottavista määräyksistä aiheutuvat kohtuulliset lisäkustannukset, kuitenkin enintään 20 % suoranaisen esinevahingon ja siihen edellä olevan mukaisesti kuuluvien kustannusten yhteismäärästä.

Jos vakuutus perustuu sovittuun vakuutusmäärään, kokonaiskorvauksen ylämpänä rajana on vakuutusmäärä.

7.3.2 Uhkaavan vahingon torjuntakulut

Suoranaisen esinevahingon lisäksi vakuutuksesta korvataan Yleisten sopimusehtojen kohdan Vahingon torjuminen- ja rajoittamisvelvollisuus eli pelastamisvelvollisuus mukaisesti kohtuulliset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet sattuneen tai välittömästi uhkaavan, vakuutuksesta korvattavan vahingon rajoittamisesta tai torjumisesta.

7.3.3 Maaperälle aiheutuneen vahingon kustannukset

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteelle sattuneen korvattavan esinevahingon seurauksena vakuutuksenottajan omistaman tai hallitseman kiinteistön maaperän pilaantumisen aiheutuneet tutkimuskustannukset, puhdistus- tai vaihtokustannukset ja jätteen kuljetus- ja käsittelykustannukset. Edellytyksenä on, että kustannukset ovat syntyneet viranomaisen pakottavasta määräyksestä suoritetuista toimenpiteistä ja, että viranomaisen määräys on annettu viimeistään vuoden kuluessa vahinkotapahtumasta.

Tässä tarkoitettuja kustannuksia korvataan vahinko kohden enintään 200.000 euroa.

7.3.4 Tuotantorakennuksen käytön keskeytyminen

Vakuutuksesta korvataan lisäkustannuksia, jotka vakuutuksenottajalle aiheutuvat sen johdosta, että tilan tuotantorakennusta ei voida kokonaan tai osittain käyttää korvattavien vakuutustapahtumien johdosta. Vakuutuksesta ei korvata lomamökin käytön keskeytymisestä aiheutunutta vahinkoa. Käytön keskeytymiseen liittyvistä kustannuksista korvataan enintään 6 % vahingoittuneen rakennuksen arvosta. Korvausta maksetaan enintään kahden kuukauden yhtäjaksoiselta ajalta vahingon tapahtumishetkestä lukien. Korvattavista lisäkustannuksista vähennetään 15 % omavastuu, esinevahingosta perityn omavastuun lisäksi.

Korvauksen määrää laskettaessa otetaan huomioon todelliset kustannukset, joista on vähennetty säästyneet kulut. Viljan ja heinän kuivureiden osalta säästyneinä kuluina vähennetään 50 % rahtikuivauksen kustannuksista. Korvaus suoritetaan, vaikka vakuutusmäärä tai korvausperusteen mukainen jälleenhankinta- tai päivänarvo ylittäisiinkin.

Jos viljankuivaamoä käytetään muuhun tarkoitukseen kuin oman viljan kuivaamiseen, korvataan lisäksi selvitetty nettoansion menetys edellä mainittuun enimmäismäärään saakka, enintään 3000 euroa vakuutustapahtumaa kohti.

7.3.5 Maatalouskoneiden käytön keskeytyminen (traktoriin kytkettävät työkonet)

Vakuutuksesta korvataan lisäkustannuksia, jotka aiheutuvat siitä, että vakuutettua maatalouskonetta ei voida käyttää korvattavien vakuutustapahtumien johdosta.

Vakuutuksesta korvataan ne ylimääräiset, kohtuulliset ja välttämättömät kustannukset, jotka aiheutuvat työn tekemisestä tai teettämisestä vieraalla kalustolla. Vieraaksi kalustoksi ei katsota samassa taloudessa asuvan henkilön omistamaa tai hallitsemaa kalustoa eikä samassa taloudessa asuvan henkilön yrityksen tai toiminimen omistamaa kalustoa. Vakuutuksesta ei korvata vakuutetun omasta urakoinnista aiheutuvia lisäkustannuksia tai nettoansion menetystä.

Korvauksen määrää laskettaessa huomioidaan todelliset kustannukset, joista on vähennetty vahingon johdosta säästyneet kulut. Säästyneinä kuluina vähennetään 20 % vuokrakoneen ja 35 % urakoitsijan käytön kustannuksista. Korvausta maksetaan enintään 30 vuorokauden yhtäjaksoiselta ajalta vahingon tapahtumishetkestä lukien.

Korvattavista lisäkustannuksista vähennetään 15 % omavastuu, esinevahingosta perityn omavastuun lisäksi. Lisäkustannuksia korvataan enintään 10 000 euroa.

7.4 Omaisuuden arvon ja esinevahingon määrän laskeminen

7.4.1 Jälleenhankinta-arvon mukainen vahingon määrä

Jälleenhankinta-arvon mukainen vahingon määrä saadaan, kun omaisuudella välittömästi ennen vahinkoa olleesta arvosta vähennetään jäljelle jääneen omaisuuden arvo (jäännösarvo). Molemmat arvot lasketaan jälleenhankinta-arvon mukaan. (Jälleenhankinta-arvon käsite on määritetty edellä kohdassa 7.1.1 ja rakennuksen jäännösarvo jäljempänä kohdassa 7.7.)

Jos vahingoittunut omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset, kuitenkin enintään jälleenhankinta-arvon ja jäännösarvon erotus.

Jos kuitenkin esineen arvo on vahinkohetken mennessä laskenut niin, että päivänarvo on ollut alle 50 % jälleenhankinta-arvosta välittömästi ennen vahinkoa, vahingon määrä lasketaan päivänarvon mukaan (ks. kohta 7.1.2).

Kukin vahingoittunut esine arvioidaan erikseen.

7.4.2 Päivänarvon mukainen vahingon määrä

Päivänarvon mukainen vahingon määrä saadaan, kun päivänarvosta vähennetään jäljelle jääneen omaisuuden arvo (jäännösarvo). Molemmat arvot lasketaan päivänarvon mukaan. (Päivänarvon käsite on määritetty edellä kohdassa 7.1.2.)

Jos omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset, kuitenkin enintään päivänarvon ja jäännösarvon erotus. Jos omaisuutta ei jälleenrakenneta tai korjata, päivänarvon mukainen vahingon määrä ei voi ylittää omaisuuden käypää arvoa.

7.4.3 Ensiriskin mukainen vahingon määrä

Jos omaisuutta vakuutettaessa on sovittu ensiriskin perustuvasta vakuutusmäärästä ja omaisuus korjataan, korvauksen enimmäismäärä on vakuutusmäärä. Jos omaisuutta ei korjata, korvauksen enimmäismäärä on vahingoittumisasteen mukainen osa vakuutusmäärästä.

7.4.4 Ikävähennys vuotovahingoissa

Kohdassa 4.1.9 (ES) määritellyissä vuotovahingoissa sekä Laajan maatilavakuutuksen vuotovahingoissa vahingon aiheuttaneen johdon, putkiston tai muun laitteen iän perusteella tehdään kaikista korjaus- tai jälleenhankintakustannuksista ikävähennys seuraavan taulukon mukaisesti

Johdon, putkiston tai muun laitteen ikä, vuotta	Ikävähennys-%
11 – 20	10
21 – 30	20
31 – 40	40
41 – 50	50
yli 50	60

Ikävähennys on kuitenkin enintään 20 000 euroa vahinkoa kohti.

Johdon, putkiston tai muun laitteen ikä lasketaan asennusvuotta seuraavan kalenterivuoden alusta.

7.4.5 Rakennusta palvelevien koneiden, laitteiden ja järjestelmien ikävähennys

Kohdassa 2.2 (rakennusta palvelevat koneet, laitteet ja järjestelmät) mainitulle omaisuudelle aiheutuneissa salamanisku- ja sähköilmiövahingoissa ja rikkoutumisvahingoissa kaikista korjaus- ja jälleenhankintakustannuksista mukaan lukien kohdassa 7.3 mainitut esinevahinkoon kuuluvat muut kustannukset, tehdään seuraavat vähennykset jokaista alkanutta käyttövuotta kohti kolmannelta käyttövuodesta alkaen. Käyttövuosien laskeminen aloitetaan asennusvuotta seuraavan kalenterivuoden alusta. Vähennys lasketaan kertomalla poistoprosentti näin saatujen käyttövuosien määrällä kolmannelta käyttövuodesta alkaen.

Ikävähennykset tehdään myös palovahingoissa laitteesta, josta palo on saanut alkunsa.

	Vähennys-%
rakennuksessa, muualla kuin alapohjassa olevat: säiliöt, jätevesi-, sadevesi-, käyttö- ja lämpöputkistot	3
tuotantorakennuksen ulkopuolella olevat säiliöt	3
alapohjassa olevat ja maanalaiset kupari- ja muoviputkistot	3
viljan kuivaus-, siirto- ja käsittelylaitteet	4
alapohjassa olevat ja maanalaiset muut kuin kupari- ja muoviputkistot	6
kuivurin uunit, keskuslämmityslaitteet, lämmönvaihtimet ja –siirtimet, lämminvesivaraajat säiliöineen, maanalaiset ja alapohjassa olevat säiliöt, säätö- ja ohjauslaitteet, lämmityskaapelit, sähköpatterit, ilmastointi- ja jäähdytyslaitteet sekä sähkömoottorit ja sähkö- ja automaatiojärjestelmät	6
lypsylaitteet	6
rehun siirto- ja käsittely- sekä ruokintalaitteet	6
muut kiinteästi asennetut koneet ja laitteet	6
Nosto- ja taitto-ovet	6

Vähennyksen lisäksi ei vähennetä vakuutuskirjassa mainittua omavastuuta. Vähennys on kuitenkin vähintään omavastuun suuruinen.

7.4.6 Irtaimistoon kuuluvien omaisuuserien ikävähennys

Taulukossa mainituille irtaimiston käyttöomaisuuteen kuuluville kohteille aiheutuneissa vahingoissa kaikista korjaus- ja jälleenhankintakustannuksista tehdään seuraavat vähennykset jokaista alkanutta käyttövuotta kohti toisesta käyttövuodesta alkaen. Kateharsojen, kasvutunneleiden ja muiden muovisten rakennelmien vahingoissa tehdään ikävähennys ensimmäisestä käyttövuodesta alkaen. Käyttövuosien laskeminen aloitetaan hankintavuotta seuraavan kalenterivuoden alusta.

	Vähennys -%
Kateharsot, muovisten rakennelmien ja kasvutunneleiden muovikalvot	50
Irralliset tietotekniikkalaitteet, kuten tietokoneet oheislaitteineen ja puhelimet	20
Kodinkoneet	10
Moottori-, sähkö- ja akkukäyttöiset työkonet ja laitteet	10

Vähennyksen lisäksi vähennetään vakuutus kirjassa mainittu omavastuu.

Muiden kuin taulukossa mainittujen maatalouskoneiden ja -kaluston enimmäiskorvaus on omaisuuden päivänarvo.

7.4.7 Maataloustuotteiden ja -tarvikkeiden korvaaminen

Ilman vakuutus määrää vakuutettujen maataloustuotteiden ja -tarvikkeiden enimmäiskorvaus on se rahamäärä, joka tuotteista ja tarvikkeista saataisiin, jos ne myytäisiin normaaliehdoin. Enimmäiskorvausta määriteltäessä myyntihinnasta vähennetään vielä suorittamatta olevat kustannukset, alennukset ja muu sellainen säästö sekä mahdollinen suorittamatta jäänyttä jalostustyötä vastaava tuotto.

7.4.8 Tuotantoeläinten korvaaminen

Tuotantoeläinten vakuutuksessa korvauksen ylärajana on vakuutus kirjassa merkitty eläimen vakuutus määrä tai eläimen osalle kappaleluvun perusteella tuleva osa vakuutus määräästä. Kun tuotantoeläin on vakuutettu ilman vakuutus määrää, on ylimpänä korvauksen rajana eläimen käypä arvo.

Turkiseläimen korvauksen ylimpänä rajana on jäljempänä kohdan 7.6.1 taulukossa mainittu, vahinkohetken mukaan määräytyvä prosenttiosuus eläinlajin edellisen myyntikauden nahkojen keskihinnasta.

7.4.9 Arvonlisävero

Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon arvonlisäveroa koskevat säännökset. Veron osuutta ei makseta silloin, kun se voidaan vähentää korvauksen saajan verotuksessa. Arvonlisäveroa ei makseta myöskään silloin, kun vakuutetulla on palautusoikeus arvonlisäveroon.

7.5 Korvauksen määrä

7.5.1 Korvauksen määrä

Korvauksen määrä saadaan, kun vahingon määrästä vähennetään omavastuu.

7.5.2 Alivakuutus

Täysarvovakuutus

Jos omaisuuden vakuutus kirjassa mainittu maksun perusteena oleva tilavuus, pinta-ala tai lukumäärä on todellista pienempi, vakuutuksesta korvataan vain niin suuri osa vahingon määrästä kuin vakuutus kirjassa mainittujen arvojen ja todellisten arvojen välinen suhde osoittaa.

Vakuutus määrään perustuva vakuutus

Jos vakuutus määrä on omaisuuden arvoa pienempi, on kyseessä alivakuutus. Vakuutuksesta korvataan alivakuutetulle omaisuudelle sattuneesta vahingosta ainoastaan niin suuri osa vahingosta kuin vakuutus määrään ja omaisuuden arvon välinen suhde osoittaa.

7.5.3 Ylivakuutus

Vakuutuksesta ei korvata ylivakuutetulle omaisuudelle sattuneen vahingon johdosta enempää kuin vahingon peittämiseksi tarvitaan.

Täysarvovakuutus

Jos rakennuksen vakuutus kirjassa merkitty tilavuus on todellista tilavuutta suurempi, on kyseessä ylivakuutus.

Vakuutus määrään perustuva vakuutus

Jos vakuutus määrä on omaisuuden arvoa suurempi, on kyseessä ylivakuutus.

7.6 Korvauksen suorittaminen

Ensin suoritetaan päivänarvon mukainen korvaus. Jälleenhankinta- ja päivänarvon mukaisten korvausten erotus suoritetaan, kun vahingoittunut omaisuus kahden vuoden kuluessa vahingosta on korjattu tai omaisuuden tilalle on hankittu samanlaatuista ja samaan käyttöön tarkoitettua omaisuutta samalle paikalle.

Oikeus jälleenhankinta-arvon ja päivänarvon mukaisten korvausten erotukseen on vain vakuutuksenottajalla tai kolmannen henkilön hyväksi tehdyssä vakuutuksessa tällä henkilöllä. Oikeutta ei voi siirtää.

Jos rakentaminen viivästyy viranomaisen toimen johdosta, kahden vuoden aikaan lisätään viivästysaika.

7.6.1 Turkiseläinten korvauksen laskeminen

Turkiseläimen eläinkohtainen korvaus määrä on jäljempänä olevassa taulukossa mainittu, vahinkohetken mukaan määräytyvä prosenttiosuus eläinlajin edellisen myyntikauden nahkojen keskihinnasta.

Hintana käytetään vakuutuksenottajan saamaa keskihintaa.

Jos tuottajakohtaista hintaa ei ole saatavissa, hinta määräytyy Saga Furs Oyj:n huutokaupoissa edellisena myyntikautena myytyjen nahkojen eläinlajikohtaisesta keskihinnasta.

Yhtiön korvausvelvollisuuden ylimpänä rajana kunkin eläimen osalta on edellä mainittu tavoin laskettu eläinkohtainen korvaus määrä.

Siitoseläinten korvaustaulukko

kk	Minkki		Hilleri		Sinikettu		Hopeakettu		Supi	
	Uros	Naaras	Uros	Naaras	Uros	Naaras	Uros	Naaras	Uros	Naaras
tammi	150	120	150	120	150	120	150	120	150	120
helmi	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
maalis	150	180	150	180	150	180	150	180	150	180
huhti	100	210	150	210	150	210	100	210	150	210
touko	60	240	100	240	100	240	100	240	60	240
kesä 1-15	60	100	60	270	60	270	60	240	60	240
kesä 16-30	60	100	60	100	60	270	60	100	60	100
heinä	60	60	60	60	60	100	60	60	60	60
elo	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
syys	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
loka	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
marras	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
joulu	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Pentujen korvaustaulukko

	Minkki	Hilleri	Sini-kettu	Hopeakettu	Supi
väh.3 vko ¹⁾	50	50	50	50	50
kk					
heinä	60	60	60	60	60
elo	70	70	70	70	70
syys	80	80	80	80	80
loka	90	90	90	90	90
marras	100	100	100	100	100
joulu	100	100	100	100	100

¹⁾ Pennut tulevat vakuutuksen piiriin 3 viikon ikäisinä. Taulukko jatkuu yli VII eli heinäkuussa normaalisti vahinkohetken mukaan määräytyen.

7.7 Rakennuksen jäännösarvo

7.7.1 Jäännösarvon alentumisen korvaaminen

Jos rakennus- tai tielainsäädännön perusteella voimassa oleva rakennuskielto tai rakentamisrajoitus estää vahingossa säilyneiden rakennusosien käyttämisen rakennuksen kunnostamisessa, korvataan myös jäännösarvon alentuminen.

7.7.2 Poikkeuslupa

Vakuutuksenottajan tulee esittää selvitys siitä, että rakennuskielto tai rakentamisrajoitus on voimassa.

Jos vakuutusyhtiö pyytää, vakuutuksenottajan tulee hakea poikkeuslupaa saattaakseen rakennuksen entiseen kuntoonsa, sekä, jollei lupaa myönnetä, hakea muutosta päätökseen. Vakuutuksenottajan tulee vakuutusyhtiön pyynnöstä valtuuttaa vakuutusyhtiö edustamaan häntä poikkeuslupan hakemisessa.

7.8 Muita korvaukseen liittyviä säännöksiä

7.8.1 Rahakorvauksen vaihtoehdot

Vakuutusyhtiöllä on oikeus rakennuttaa, hankkia tai korjauttaa hävinnyt tai vahingoittunut omaisuus sen sijaan, että maksaisi korvauksen rahana. Vakuutusyhtiöllä on oikeus määrätä rakentaja tai korjaaja, joka uudelleen rakentaa tai korjaa omaisuuden, tai määrätä hankintapaikka, josta vastaavanlainen omaisuus hankitaan.

7.8.2 Vahingon selvittelykulut

Vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vain toimeksiantonaan suoritettuja vahinkokartoituksia tai muita vahingon ratkaisemiseksi tai vahingon määrän arvioimiseksi tehtyjä tarpeellisia selvityksiä.

Vakuutusyhtiö ei ole velvollinen korvaamaan muita kartoituksia tai selvityksiä, ellei niistä ole etukäteen sovittu vakuutusyhtiön kanssa.

7.8.3 Kiinnitettävissä oleva omaisuus

Sellaisesta omaisuudesta, johon voidaan vahvistaa kiinnitys, suoritetaan korvaus vakuutuksenottajalle vasta, kun hän on selvittänyt, että omaisuutta ei ole kiinnitetty velan vakuudeksi tai että kiinnityksenhaltijat ovat suostuneet korvauksen suorittamiseen vakuutuksenottajalle.

Kiinteistön osalta selvitystä ei vaadita, mikäli vakuutuksenottaja osoittaa, että

- vahinko on korjattu,
- korvauksen käyttämisestä vahingoittuneen omaisuuden korjaamiseen on annettu vakuus,
- korvauksen määrä on kiinteistön arvoon verrattuna vähäinen tai
- kun muutoin on ilmeistä, ettei korvauksen nostaminen heikennä velkojan mahdollisuutta saada suoritusta saamiselleen.

7.8.4 Vakuutusyhtiön oikeus lunastaa vahingoittunut omaisuus

Vakuutuksen kohteena oleva omaisuus jää vahingoittuneenakin omistajalleen. Vakuutusyhtiöllä on kuitenkin oikeus lunastaa jäljelle jäänyt omaisuus tai osa siitä. Lunastus korvataan samalla perusteella (joko jälleenhankinta-arvon tai päivänarvon perusteella) kuin kyseisen esineen tai omaisuuden vahinkokin.

7.8.5 Vakuutuksenottajan velvollisuus palauttaa takaisin saatu omaisuus

Jos vakuutuksenottaja saa menetettyä omaisuutta takaisin korvauksen maksamisen jälkeen, hänen tulee viipymättä luovuttaa se vakuutusyhtiölle tai palauttaa korvaus sen osalta.

7.9 Indeksiehdot

Vakuutus on sidottu vakuutuskirjassa mainittuun indeksiin.

Rakennusten sekä viljankuivaamojen ja -kuivurien esinevakuutus on sidottu rakennuskustannusindeksiin, muun omaisuuden vakuutukset on sidottu tukkuhintaindeksiin.

7.9.1 Vakuutusmaksun tai vakuutusmäärän indeksitarkistus vakuutuskausittain

Täysarvovakuutus

Vakuutusmaksu on sidottu vakuutuskirjassa mainittuun indeksiin. Vakuutusmaksu tarkistetaan jokaisen vakuutuskauden alkamispäivänä. Vakuutusmaksua muutetaan tuoloin yhtä monta prosenttia kuin tarkistusindeksi poikkeaa perusindeksistä.

Perusindeksi on vakuutuksen alkamisvuotta edeltäneen vuoden elokuun indeksi.

Tarkistusindeksi on vakuutuskirjaan merkityn vakuutuskauden alkamiskuukautta edeltäneen kalenterivuoden elokuun indeksi.

Vakuutusmäärään perustuva vakuutus

Vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä tarkistetaan jokaisen vakuutuskauden alkamispäivänä. Vakuutusmäärää muutetaan tuolloin yhtä monta prosenttia kuin tarkistusindeksi poikkeaa perusindeksistä. Samalla vakuutusmäärään lisätään vakuutuskauden aikana tehtyjen ja ilmoitettujen investointien määrä.

Perusindeksi on ensimmäisen vakuutuskauden alkamiskuukautta viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi.

Tarkistusindeksi on vakuutuskirjaan merkittyä vakuutuskauden alkamiskuukautta viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi.

Vakuutusmaksut muuttuvat tarkistettua vakuutusmäärää vastaaviksi.

7.9.2 Vakuutusmäärä vahinkohetkellä (ei koske täysarvovakuutusta)

Vakuutusmäärä on vahingon sattuessa yhtä monta prosenttia vakuutuskirjaan merkitystä alkuperäisestä vakuutusmäärästä kuin viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi on perusindeksistä.

Vakuutusmäärää korotetaan lisäksi vakuutuskauden aikana ennen vahinkoa tehtyjen rakennus- ja koneinvestointien määrällä. Korotus on enintään 15 % kunkin omaisuuden

vakuutusmäärästä ja yhteensä enintään vakuutuskirjaan merkitty määrä.

7.10 Monivakuutus

Jos omaisuus on vakuutettu usealla vakuutuksella saman vahingon varalta, on kyseessä monivakuutus. Mikäli omaisuus on vakuutukset yhteenlaskettuina ylivakuutettu, ei tästä vakuutuksesta suoritettava korvaus voi olla eri vakuutuksista saadut korvaukset huomioiden suurempi kuin vahingon määrä.

KE KESKEYTYSVAKUUTUS

Jos erikseen on sovittu ja siitä tehty merkintä vakuutuskirjaan, sisältyy vakuutukseen keskeytysvakuutus.

KE 1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen ja Yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti korvaamaan kohdassa KE 3 mainituista vahingoista vakuutuksen kohteelle aiheutuneen taloudellisen vahingon.

KE 2 Vakuutuksen kohde

Vakuutuksen kohteena on vakuutuksenottajan harjoittaman, vakuutuskirjaan merkityn liiketoiminnan keskeytysvakuutuskate. Keskeytysvakuutuskatteella tarkoitetaan sitä liiketoiminnan tuottoa, joka saadaan vähentämällä 12 kk:n liikevaihdosta muuttuvat kulut (esim. materiaalit ja palvelut -kuluerä). Jos vakuutusmäärä lasketaan muulle ajanjaksolle tai muulla perusteella, se merkitään vakuutuskirjaan. Vakuutusmaksun perusteena on liikevaihto.

KE 3 Turvan laajuus

Maatilakeskeytysvakuutus

Vakuutuksen perusteella korvataan keskeytysvahinko, joka on suoranainen seuraus vakuutetussa maatilataloudessa käytettävää omaisuutta kohdanneesta korvattavasta esinevahingosta. Korvattavat esinevahingot on määritelty Maatilatuotannon vakuutusehdoissa YH 11, kohta 4.1 Maatilavakuutuksen turva ja kohta 4.2 Laajan Maatilavakuutuksen turva. Keskeytysturvan korvausperuste on omaisuuskohteelle merkityn turvan laajuinen.

Katastrofikeskeytys

Vakuutuksen perusteella korvataan keskeytysvahinko, joka on suoranainen seuraus vakuutetussa maatilataloudessa käytettävää omaisuutta tai eläinten katastrofivakuutuksessa vakuutettuja eläimiä kohdanneesta korvattavasta vahingosta. Korvattavat vahingot on määritelty Maatilatuotannon vakuutusehdoissa YH 11, kohdat 4.1 Maatilavakuutuksen turva tai 4.2 Laajan maatilavakuutuksen turva sekä TE 3 Eläinten katastrofivakuutus.

KE 4 Vastuu aika ja omavastuu

4.1 Vastuu aika

Vakuutuskirjaan merkitty vastuu aika on se yhtenäinen ajanjakso, jonka aikana syntynyt keskeytysvahinko korvataan vakuutuksesta.

4.2 Omavastuu

Vakuutuskirjaan on merkitty vahingon määrästä vähennettävä omavastuu.

KE 5 Korvattavat vahingot ja niihin liittyvät rajoitukset

5.1 Vakuutuksesta korvataan

Vakuutuksesta korvataan liiketoiminnan keskeytymisen aiheuttama taloudellinen vahinko, joka on suoranainen seuraus vakuutuskaudella sattuneesta

- esinevakuutuksen kohteena olevaa omaisuutta kohdanneesta korvaukseen oikeuttavasta vahingosta tai
- vakuutuksenottajaan suorassa liikesuhteessa olevan asiakkaan taikka tavaran tai palvelusten toimittajan liiketoiminnassaan käyttämää omaisuutta kohdanneesta palovahingosta, joka vakuutuksen kohteelle sattuaan olisi ehtokohdan ES4 4.1.2 mukaan korvattava vahinko. Edellytyksenä on, että vahinko on sattunut vakuutuskauden aikana ja että omaisuus on vahingon tapahtuessa ollut asiakkaan tai toimittajan kiinteässä toimipaikassa. Riippuvuuskeskeytyksessä vastuu-aika on enintään 6 kuukautta.

5.2 Vakuutuksesta ei korvata

5.2.1 Kasvit ja sato

Vakuutuksesta ei korvata kasvaville maa- ja puutarhakasveille eikä muulle korjaamattomalle sadolle aiheutunutta vahinkoa. Vakuutuksesta korvataan kuitenkin keskeytysvahinko, joka on suora seuraus kasvavalle tai korjaamattomalle sadolle sattuneesta palovahingosta.

5.2.2 Antibioottimaito

Vakuutuksesta ei korvata antibioottimaidosta aiheutunutta keskeytysvahinkoa.

5.2.3. Lakiin tai sopimukseen perustuvat seuraamukset

Vakuutuksesta ei korvata viivästyssakkoja tai muita vastaavia korvauksia tai seuraamuksia, jotka perustuvat lakiin tai sopimukseen

5.2.4 Riippuvuuskeskeytysvakuutus

Tätä ehtokohtaa sovelletaan yrityksen ja yhteisön vakuutuksessa, joka on alkanut 1.1.2014 tai sen jälkeen sekä kuluttajaan rinnastettavan vakuutuksenottajan vakuutuksessa, joka on alkanut 1.1.2023 tai sen jälkeen.

Vakuutuksesta ei korvata riippuvuuskeskeytysvahinkoa, joka on aiheutunut

- tietoliikenteen, teleoperaattori- tai IT-palveluiden tai
- energian-, kaasun-, sähkön- tai vedenjakelun, tai
- jäteveden johtamisen tai käsittelyn keskeytymisestä, hidastumisesta, viivästyisestä tai muusta häiriöstä.

Vahinkoa ei korvata, vaikka keskeytymisen, hidastumisen, viivästyksen tai muun häiriön syynä olisi näiden ehtojen kohdan KE5 mukaan korvattava vahinkotapahtuma.

KE 6 Korvaussäännöt

6.1 Vahingon määrä

Vahingon määrä on keskeytysvakuutuskatteen (ks. KE 2) menetys.

6.2 Keskeytysvahingon pienentämiseksi maksetut kulut

Korvattavan vahingon määrään kuuluvat lisäksi vakuutuksenottajan keskeytysvahingon pienentämiseksi maksamat liiketaloudellisesti perustellut kiirehtimis- ja muut ylimääräiset kulut, joiden johdosta keskeytysvahinko on pienentynyt vähintään vastaavalla määrällä vastuu-aikana.

6.3 Vahingon määrän laskemisen muut säännöt

6.3.1 Ylivakuutus

Jos vakuutuksenottajan ilmoittama ja vakuutuskirjaan merkitty vakuutuskaudelta laskettava liikevaihto on todellista liikevaihtoa suurempi, on kyseessä ylivakuutus, jolloin vahingon määrä lasketaan todellisen liikevaihdon perusteella.

6.3.2 Alivakuutus

Jos vakuutuksenottajan ilmoittama ja vakuutuskirjaan merkitty vakuutuskaudelta laskettava liikevaihto on todellista liikevaihtoa pienempi, on kyseessä alivakuutus, jolloin vahingon määrästä suoritetaan niin suuri osa kuin ilmoitettu liikevaihto on todellisesta liikevaihdesta.

6.3.3 Liiketoiminnan lakkaaminen

Jos liiketoimintaa ei jatketa vahingon jälkeen, vahingon määrä on menetetty liikevoitto sekä maksetut, vakuutusmäärään sisältyvät kulut ajalta, joka olisi kulunut liiketoiminnan uudelleen käynnistämiseen, kuitenkin enintään vuoden mittaiselta ajanjaksolta.

6.3.4 Liiketoiminnan laajentuminen

Liikevaihdon vähenemistä laskettaessa ei oteta huomioon vähennystä, joka johtuu siitä, että osa vastuuajasta on käytetty liiketoiminnan kehittämiseen, laajentamiseen tai muuhun muutokseen.

6.3.5 Esinevahingon korjauksen tai jälleenhankinnan viivästyminen

Esinevahingosta johtuva keskeytysvahinko korvataan enintään siltä ajalta kuin esinevahingon korjaamiseen tai omaisuuden jälleenhankkimiseen kului tehokkaita tapoja käyttäen. Tämä arvioidaan niillä perusteilla, joita noudattettaisiin, jos esinevahinko kuuluisi tämän vakuutuksen tai tähän vakuutukseen liitettyjen esinevakuutusehtojen mukaan korvattavaksi. Keskeytysvahinkona ei ole korvattavaa korjaamisen tai jälleenhankinnan viivästyminen esimerkiksi siitä syystä, että rahoitusta ei saada järjestettyä.

6.3.6 Korvauksen määrä

Korvauksen määrä on edellä olevien sääntöjen mukaisesti laskettu vahingon määrä vähennettynä

- määrällä, joka vastuu-aikana on säästynyt sen vuoksi, että keskeytysvakuutuskatteeseen (ks. kohta KE 2 Vakuutuksen kohde) sisältyvää kulu ei esinevahingon seurauksena ole tarvinnut maksaa tai että se on pienentynyt, korvattu muusta vakuutuksesta tai muuten säästynyt,

- määrällä, jolla vakuutuksenottajan, samaan konserniin kuuluvan yhtiön tai jonkun muun vakuutuksenottajan puolesta toimineen liiketoiminnan tulos on vastuuajana lisääntynyt vahingosta johtuen ja
- esinevahingosta saatua korvaukseen mahdollisesti sisältyvällä keskeytysvakuutuskatteella.

Samaan vakuutuskauteen kohdistuvien keskeytysvahinkojen korvausten yläraja on vakuutuskauden alusta laskettavan 12 kuukauden kateen, muutuvien palkkakustannusten sekä henkilösivukulujen summa korotettuna 50 %:lla.

KE 7 Muita määräyksiä

Vahingon sattuessa vakuutuksenottajan on viipymättä ilmoitettava siitä vakuutusyhtiölle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin keskeytysvahingon pienentämiseksi. Tällaisista toimenpiteistä vakuutuksenottajalle aiheutuneet kulut korvataan keskeytysvahinkoa koskevien periaatteiden mukaisesti.

Vakuutusyhtiö on vastuusta vapaa, mikäli liikekirjanpitoa ei ole hoidettu Kirjanpitolain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla.

VA TOIMINNAN VASTUUVAKUUTUS

VA 1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä Yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti

- korvaamaan kohdissa 3.1 mainitut vahingot ja ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset,
- huolehtimaan vahingonkorvauksen perusteiden ja määrän selvityksestä,
- neuvottelemaan korvauksen vaatijan kanssa ja
- hoitamaan tai korvaamaan oikeudenkäynnin, jos korvauskysymys joutuu oikeuskäsittelyyn.

Vakuutus koskee vakuutuksenottajan harjoittamaa ja vakuutuksesta sovittaessa vakuutusyhtiölle ilmoittamaa, vakuutuskirjaan merkittyä toimintaa (vakuutettu toiminta).

VA 2 Vakuutuksen voimassaoloalue

Vakuutus on voimassa Suomessa, ellei toisin ole sovittu ja tästä tehty merkintää vakuutuskirjaan.

Vakuutus on voimassa kaikkialla maailmassa niiden vahinkojen osalta, jotka sattuvat myynti- tai hankintamatkalla tai osallistuttaessa konferenssiin tai messuihin.

VA 3 Korvattavat vahingot ja niihin liittyvät rajoitukset

3.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutetussa toiminnassa vakuutuksen voimassaoloalueella toiselle aiheutettu henkilö- ja esinevahinko

- joka todetaan vakuutuskauden aikana ja
- josta vakuutuksenottaja on voimassa olevan oikeuden mukaan korvausvastuussa.

Vakuutuksesta korvataan myös tietosuojalain tai EU:n tietosuoja-asetuksen mukainen toiselle aiheutunut puhdas taloudellinen vahinko, jonka on aiheuttanut vakuutetussa toiminnassa vakuutuksen voimassaoloaikana todettu henkilötiedon lainvastainen käsittely, ja josta vakuutettu on korvausvastuussa rekisterinpitäjän ominaisuudessa.

3.2 Rajoitukset

3.2.1 Itselle aiheutunut vahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu vakuutuksenottajalle itselleen.

3.2.2 Käytettävänä oleva omaisuus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa omaisuudelle, joka vahinkoa aiheuttaneen teon tai laiminlyönnin tapahtuessa oli vakuutuksenottajalla hallussa, lainassa tai muutoin vakuutuksenottajan hyödykseen käytettävänä.

Lisäturva vuokratulle kiinteistölle tai huoneistolle

Lisäturvasta korvataan vakuutetun vuokraamalle kiinteistölle tai huoneistolle aiheutunut vahinko.

Lisäturva ei kata vahinkoa,

- joka aiheutuu vuokralle otetun omaisuuden kulumisesta, ruostumisesta, syöpymisestä, hajusta, pilaantumisesta, homehtumisesta, lahoamisesta, sienettymisestä, aineen väsymisestä, iän aiheuttamasta vanhentumisesta tai muusta vastaavasta vähitellen tapahtuvasta ilmiöstä,
- joka syntyy vakuutuksenottajan samankaltaisesta usein toistuvasta huolimattomuudesta,
- joka aiheutuu suunnittelu-, perustus-, asennus- tai rakennustyövirheestä tai huoltokorjausten tai kunnossapidon laiminlyönnistä,
- joka syntyy vakuutusturvan tarkoittamalle omaisuudelle sellaisista tekijöistä, teosta tai olosuhteista, joiden perusteella vahingoittuminen on ollut ennalta arvattavissa,
- joka on ehtojen kohdassa 3.2.9 tarkoitettu ympäristövahinko.

Vahinko voidaan korvata lisäturvan perusteella vain, jos se ei ole korvattava omaisuusvakuutuksesta tai sellaista ei ole. Lisäturva on siten aina toissijainen omaisuusvakuutukseen nähden.

Vakuutetun tulee noudattaa vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai muutoin kirjallisesti annettuja suojeluohjeita. Jos vakuutettu laiminlyö suojeluohjeiden noudattamisen, hänelle tulevaa korvausta voidaan alentaa tai se evätä yleisten sopimusehtojen kohdan 6.3 mukaisesti.

Muilta osin noudatetaan Toiminnan vastuuvakuutuksen (VA 01) vakuutusehtoja ja vakuutuskirjassa todettua.

Vakuutusmäärä tämän lisäturvan perusteella korvattavissa vahingoissa on 250.000 euroa vahinkoa kohden ja vakuutuskauden aikana yhteensä. Tämä vakuutusmäärä sisältyy Toiminnan vastuuvakuutuksen vakuutusmäärään.

Lisäturva tilapäisesti lainatulle työkoneelle tai laitteelle

Lisäturvasta korvataan vakuutettua toimintaa varten hetkellisesti ja vastikkeetta lainatulle työkoneelle tai laitteelle aiheutettu vahinko.

Lisäturva ei kata vahinkoa,

- joka on aiheutunut vakuutetun vuokralle ottamalle tai muulla tavoin vakuutetun käytössä olevalle käyttöomaisuuteen rinnastettavalle omaisuudelle,
- joka syntyy vakuutusturvan tarkoittamalle omaisuudelle sellaisista tekijöistä, teosta tai olosuhteista, joiden perusteella vahingoittuminen on ollut ennalta arvattavissa tai
- joka johtuu omaisuuden katoamisesta tai unohtamisesta.

Vakuutusmäärä tämän lisäturvan perusteella korvattavissa vahingoissa on 20.000 euroa vahinkoa kohden ja 40.000 euroa vakuutuskauden aikana yhteensä. Tämä vakuutusmäärä sisältyy Toiminnan vastuuvakuutuksen vakuutusmäärään.

3.2.3 Käsiteltävänä tai huolehdittavana oleva omaisuus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa omaisuudelle, joka vahinkoa aiheuttaneen teon tai laiminlyönnin aikana oli vakuutetun tai jonkun muun tämän lukuun

- valmistettavana, asennettavana, korjattavana, käsiteltävänä taikka muulla tavoin työn kohteena,
- säilytettävänä,
- suojaus- ja vahingontorjuntavelvoitteen alaisena, kun otetaan huomioon vakuutetun toiminnan tai vahinkoa aiheuttaneen työsuorituksen luonne ja sen välitön vaikutuspiiri tai
- muulla tavoin huolehdittavana.

3.2.4 Tuotevastuu

Vakuutuksesta ei korvata toiselle luovutetusta tuotteesta aiheutunutta vahinkoa.

3.2.5 Myyty tai luovutettu tuote

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- luovutetulle tuotteelle, kun vahingon syynä on tuotteen oma ominaisuus taikka tuotteen tai siitä annetun tiedon tai ohjeen virheellisyys tai puutteellisuus tai
- myydylle tuotteelle, jota ei ole vielä luovutettu.

3.2.6 Työsuoritus

Vakuutuksesta ei korvata kustannuksia, jotka johtuvat virheellisesti suoritettun työn tuloksen korjaamisesta tai työn uudelleen suorittamisesta, siinäkin tapauksessa, että työn suorittaa joku muu kuin vakuutuksenottaja.

3.2.7 Sopimusvastuu

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa siltä osin kuin korvausvastuu perustuu sopimukseen, takuuseen tai muuhun sitoumukseen ellei tällaista korvausvastuuta olisi ilman mainittua sitoumusta.

3.2.8 Suunnitelma, neuvo tai ohje

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu toiselle annettujen suunnitelmien, tutkimus- tai mittaustulosten, laskelmien, piirustusten, työselostusten tai työselvitysten taikka tuotetta koskevien neuvojen tai ohjeiden virheestä tai puutteellisuudesta.

3.2.9 Ympäristövahingot, erilaiset päästöt tai häiriöt

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- veden, ilman tai maaperän pilaantumisesta,
- savusta, noesta, pölystä, höyrystä, kaasusta,
- melusta, värinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai hajusta tai
- muusta vastaavasta häiriöstä.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin äkillinen vahinko, jonka syynä on satunnainen tai yksittäinen virhe tai laiminlyönti taikka rakennukseen, laitokseen tai laitteeseen vakuutuksenottajan korvausvastuun perustavasta syystä äkillisesti tai odottamatta syntynyt vika tai puute. Lisäksi edellytetään, että myös vahingon syntyminen edellä mainitut edellytykset täyttävän syyn seurauksena on tapahtunut äkillisesti, odottamattomasti ja nopeasti eikä perustu hitaaseen, vähitellen tapahtuvaan vaikutukseen tai jatkettuun tekoon tai laiminlyöntiin taikka muutoin toistuviin tapahtumiin.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että vakuutuksenottaja on tiennyt pilaantumisesta, päästöstä tai muusta häiriöstä viimeistään neljäntoista vuorokauden kuluttua sen alkamisesta ja tehnyt kirjallisen korvausvaatimuksen vakuutuksenantajalle kuudenkymmenen vuorokauden kuluessa pilaantumisen, päästön tai muun häiriön alkamisesta.

Ympäristövahinkojen torjuntatoimenpiteistä ja niistä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta ks. kohta Torjuntakulut.

3.2.10 Viranomaiskustannukset ympäristövahingoissa

Vakuutuksesta ei korvata ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain (737/94) 6 § 1 momentin 2 kohdan mukaisia viranomaisten suorittamien torjunta- ja ennalleen palauttamistoimenpiteiden kustannuksia.

3.2.11 Kosteus ja tulviminen

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- kosteudesta tai
- sadeveden tai sulamisveden, jäteveden, meren tai vesistöjen aiheuttamasta tulvimisesta.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin äkillinen vahinko, jonka syynä on satunnainen tai yksittäinen virhe tai laiminlyönti taikka rakennukseen, laitokseen tai laitteeseen vakuutuksenottajan korvausvastuun perustavasta syystä äkillisesti tai odottamatta syntynyt vika tai puute. Lisäksi edellytetään, että myös vahingon syntyminen edellä mainitut edellytykset täyttävän syyn seurauksena on tapahtunut äkillisesti, odottamattomasti ja nopeasti eikä perustu hitaaseen, vähitellen tapahtuvaan vaikutukseen tai jatkettuun tekoon tai laiminlyöntiin taikka muutoin toistuviin tapahtumiin.

Vakuutuksesta ei kuitenkaan korvata tulvimisesta aiheutunutta vahinkoa, jonka syynä on vesi- tai viemäriputken suunnittelu-, mitoitus- tai rakennusvirhe.

Mikäli vahingon syynä on vakuutuksenottajan työsuorituksessa tapahtunut asennusvirhe, on kosteudesta johtuvan vahingon korvaamisen edellytyksenä lisäksi se, että kosteudesta aiheutunut vahinko ilmenee 12 kk:n kuluessa asennuksesta. Tämä laajennus ei laajenna vakuutusehtoa kuin kosteudesta johtuviin vahinkoihin.

3.2.12 Pohjavesi

Vakuutuksesta ei korvata pohjaveden korkeuden muuttumisesta aiheutunutta vahinkoa.

3.2.13 Kiinteistön omistaminen ja hallinta

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu kiinteistön omistamisesta, hallinnasta tai kunnossapidosta.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin vahinko, jos

- enin osa kiinteistöstä on vakuutuksenottajan omassa ja vakuutettuun toimintaa liittyvässä käytössä tai
- kiinteistön vastuuvakuuttamisesta erikseen sovittu ja tehty merkintä vakuutuskirjaan.

3.2.14 Vesi- ja ilma-aluksen käytöstä aiheutunut vahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- rekisteröitävän aluksen tai rekisteröitävän veneen käytöstä, ellei käyttö liity vakuutuksenottajan itselleen suorittamaan työhön tai
- ilma-aluksen käyttämisestä ilmailuun, kun vakuutuksenottaja on korvausvelvollinen ilma-aluksen haltijana, omistajana, käyttäjänä, ilma-aluksessa tehtävää suoritavana tai näiden työnantajana.

3.2.15 Louhinta- ja räjäytystyö

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka johtuu vieraalla työvoimalla tai toiselle suoritetusta louhinta- tai räjäytystyöstä taikka siitä aiheutuvasta maan painumasta tai maan siirtymästä.

3.2.16 Varallisuusvahinko

Vakuutuksesta ei korvata sellaista taloudellista vahinkoa, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin Henkilötietolaissa tarkoitettu taloudellinen vahinko (ks. kohta 3.1).

3.2.17 Lääke- tai potilasvahinko, työtapaturma, työperäinen altistuminen tai ammattitauti

Vakuutuksesta ei korvata

- potilasvakuutuslain tarkoittamaa potilasvahinkoa,
- vahinkoa, joka liittyy Suomen ulkopuolella annettuun terveyden- tai sairaanhoitoon,
- lääkkeen aiheuttamaa henkilövahinkoa,
- vahinkoa siltä osin kuin se korvataan vakuutetun työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen perusteella tai
- ammattitaudista tai muusta työperäisestä altistumisesta aiheutunutta vahinkoa tai sairautta.

3.2.18 Liikennevahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu liikennevakuutuslain tai vastaavan ulkomaisen lain mukaisesta moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin Suomessa sattunut liikennevakuutuslain 40 § 2 momentissa mainittu liikennevakuutuksesta korvaamatta jäävä liikennevahinko, joka on aiheutunut ajoneuvon omistajan tai haltijan muulle kuin ajoneuvossa olevalle omaisuudelle.

Vakuutuksesta korvataan myös liikennevakuutuslain 42 §:ssä mainittu liikennevakuutuksesta korvaamatta jäävä liikenne-

vahinko, kun se on aiheutunut kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen aikana

- ajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajalle, kuljettajalle tai muulle henkilölle, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä.
- työsuorituksen kohteena olevalle omaisuudelle taikka tähän toimintaan osalliselle toiselle ajoneuville.

Vakuutuksesta ei kuitenkaan korvata

- vakuutetun nostotoiminnan kohteena olleelle, hinattavana tai kuljetettavana olleelle omaisuudelle aiheutunut vahinko.
- vakuutetun omalle tai ehtokohdassa 3.2.2 mainitulle omaisuudelle aiheutettua vahinkoa.
- henkilövahinkoa siltä osin kuin se korvataan työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen perusteella (ks. kohta 3.2.17).

Jos valtiossa, jossa vahinko tapahtuu, ei ole Suomen liikennevakuutusta vastaavaa lakia, ei vakuutuksesta korvata vahinkoa, joka aiheutuu moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä.

3.2.19 Kemialliset ja muut aineet tai tuotteet

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka johtuu suoraan tai epäsuorasti:

- asbestista
- lyijystä tai lyijymaalista
- polyklooratuista bifenyylilyhdisteistä (PCB)
- klooratuista hiilivedyistä
- ureaformaldehydistä
- dietyylistilbestrolista (DES)
- elektromagneettisista kentistä (EMF)
- hitsatessa syntyvistä kaasuista
- piidioksidista tai kvartsipölystä
- geenimuunnelluista organismeista (GMO)
- tuotteen nanoteknisistä ominaisuuksista
- rakennuksissa tai muissa rakenteissa olevista sienihome- tai bakteerikasvustoista
- kreosootista.

3.2.20 Tupakka

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu tupakasta, tupakkatuotteista tai tupakansavusta.

3.2.21 Ydinvahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu ydinvas-
tuulaissa tai vastaavassa ulkomaisessa laissa tarkoitettua
ydinvahingosta.

3.2.22 Tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella aiheutettu vahinko

Vakuutuksesta ei korvata tahallaan tai törkeällä tuottamuksella aiheutettua vahinkoa (ks. Yleiset sopimusehdot YL, kohta 7).

Vahinkoa voidaan pitää tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella aiheutettuna mm. silloin, jos vahingon aiheuttanut teko, toimintatapa tai laiminlyönti on sisältänyt, olosuhteet huomioiden, huomattavan riskin vahingon syntymisestä.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin tahallisesti ja törkeällä tuottamuksella aiheutettu vahinko, jos vakuutuksenottaja on työnantajana vastuussa työntekijän työssä aiheuttamasta vahingosta ja vakuutuksenottaja osoittaa, ettei se, eikä sen työnjohto tiennyt eikä heidän pitänytkään tietää työntekijän menettelystä.

3.2.23 Kunnian tai yksityiselämän loukkaaminen

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu kunnian tai yksityiselämän loukkaamisesta.

3.2.24 Sakko

Vakuutuksesta ei korvata sakkoa tai muuta sen kaltaista seuraamusta.

3.2.25 Tiedossa ollut vahingonuhka

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jos virhe, virheellisyys tai muu korvausvastuun peruste oli tai olisi pitänyt olla vakuutuksenottajan tiedossa vakuutuksen tullessa voimaan.

3.2.26 EU:n ympäristövastuudirektiivin mukaisten vahinkojen korjaamis- tai ennallistamiskustannukset

Vakuutuksesta ei korvata kustannuksia, jotka perustuvat EU:n ympäristövastuudirektiiviin (2004/35/EY) tai vastaavaan lainsäädäntöön luontovahinkojen korjaamisesta tai ennallistamisesta eikä muita näihin vahinkoihin liittyviä kustannuksia tai korvauksia.

Lisäturva ympäristövahingon korjaamiskustannuksille

Lisäturvasta korvataan kuitenkin EU:n ympäristövastuudirektiivin mukaiset korjaamiskustannukset, jotka johtuvat eh- tokohdan 3.2.9 mukaan korvattavasta ympäristövahingosta.

Lisäturva on voimassa EU:n alueella. Suomen ulkopuolella tapahtuvista vahingoista korvataan enintään EU:n ympäristövastuudirektiivin vähimmäisvaatimusten mukaiset kustannukset.

Lisäturvasta korvataan kustannukset toimivaltaisen viran- omaisen edellyttämistä vahingon rajoittamis- tai ehkäise- mistoimenpiteistä sekä ensisijaisista, täydentävistä ja korvaa- vista korjaamistoimenpiteistä, siten kuin ne on määritelty EU:n ympäristövastuudirektiivissä.

Kustannukset korjaamistoimenpiteistä korvataan vain, mikäli vakuutusyhtiö on ne etukäteen hyväksynyt. Muilta osin noudatetaan Toiminnan vastuuvakuutuksen (VA 01) vakuu- tusehtoja ja vakuutuskirjassa todettua.

Vakuutusmäärä tämän lisäturvan perusteella korvattavissa vahingoissa on 500.000 euroa vahinkoa kohden ja vakuu- tuskauden aikana yhteensä. Tämä vakuutusmäärä sisältyy Toiminnan vastuuvakuutuksen vakuutusmäärään.

3.2.27 Muu vastuuvakuutus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka korvataan vakuu- tusnottajan muusta vastuuvakuutuksesta.

VA 4 Suojeluohjeet

Vakuutuksenottajan on noudatettava jäljempänä mainit- tuja, vakuutuskirjaan merkittyjä tai muutoin kirjallisesti annettuja suojeluohjeita (ks. Yleiset sopimusehdot YL, kohta 6.1).

4.1 Tulityöt

Tämä ehto koskee sellaisia töitä (tulityöt), joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa (omavastuun osalta ks. kohta 7.7).

Tulityöt on suoritettava vakuutuskirjaan merkityn tulitöiden suojeluohjeen tarkoittamassa vakituksessa tai tilapäisessä tulityöpaikassa. Tulitöiden tekeminen tilapäisessä tulityö- paikassa edellyttää kirjallista tulityölupaa.

Vakuutuksenottajan on noudatettava vakuutuskirjaan merkityn tulitöiden suojeluohjeen määräyksiä ja työhön käytettävien työvälineiden ja laitteiden on oltava määräys- ten mukaisia.

4.2 Vedeneristystyöt

Tämä ehto koskee sellaisia rakennus- tai saneeraustöitä, joiden yhteydessä sade- ja sulamisvesieristeet puuttuvat tai niitä rakennetaan, uusitaan tai korjataan (omavastuun osalta ks. kohta 7.7).

Sade- tai sulamisvedestä aiheutuvat vahinkoriskit on selvitettävä etukäteen ja urakoitsijan on laadittava suo- jaussuunnitelma.

Työalue on suojattava vedenpitävästi. Alla olevissa tiloissa oleva arvokas tai herkästi vahingoittuva omaisuus on siir- rettävä pois tai suojattava erikseen. Työn suorittamisesta on ilmoitettava tilojen käyttäjille.

4.3 Maankaivu- ja maansiirtotyöt

Tämä ehto koskee kaikkia maankaivu- ja maansiirtotöitä (omavastuun osalta ks. kohta 7.7)

Vakuutuksenottajan tulee ennen työhön ryhtymistä hank- kia selvitys työalueen kaapeleista ja putkista niiden haltijal- ta ja ottaa niiden sijainti huomioon työn suorittamisesta.

Vahingon koskiessa maahan upotettua kaapelia tai putkea on vakuutusyhtiölle toimitettava kaapelin tai putken haltijan kirjallinen todistus siitä, että kartta tai maastossa suoritettu näyttö oli toimitettu ennen työhön ryhtymistä.

4.4 Lisäturva vuokratulle kiinteistölle tai huoneistolle

Tämä ehto koskee kohdan 3.2.2 Käytettävänä oleva omaisuus mukaista lisäturvaa vuokratulle kiinteistölle tai huoneistolle.

Kiinteistön öljysäiliöt ja niihin liittyvät öljyputkistot on tarkastettava ensimmäisen kerran kymmenentenä käyt- tövuotena ja tämän jälkeen terässäiliöt joka viides vuosi ja muut säiliöt joka kymmenes vuosi. Käytöstä poistetuista lämmitysöljysäiliöistä on poistettava lämmitysöljy, tehtävä laitteistot vaarattomiksi ja poistettava täyttöyhteys seuraa- van lämmityskauden alkuun mennessä.

Vesijohtoja ja viemäreitä käytettäessä on jatkuvasti valvot- tava, että vedet ohjautuvat viemäriin ja että viemäriissä ei ole tukoksia.

VA 5 Vahingon selvittäminen

5.1 Vakuutusyhtiön velvollisuudet

Vakuutusyhtiö selvittää, onko vakuutuksenottajalla vahingonkorvausvelvollisuutta ilmoitetusta, vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvasta vahingosta, jonka määrä ylittää vakuutuksen omavastuun ja neuvottelee korvauksen vaatijan kanssa.

Jos vakuutuksenottaja korvaa vahingon, sopii siitä tai hyväksyy vaatimuksen, ei tämä sido vakuutusyhtiötä, ellei korvauksen määrä ja peruste ole ilmeisesti oikea.

Jos vakuutusyhtiö on päässyt vahingonkäsijän kanssa sopimukseen vahinkojen korvaamisesta eikä vakuutuksenottaja tähän suostu, ei vakuutusyhtiö ole tämän jälkeen velvollinen korvaamaan sen jälkeen aiheutuneita kustannuksia eikä korvaamaan enempää kuin se edellä mainitun sopimuksen perusteella olisi korvannut. Vakuutusyhtiö ei myöskään ole velvollinen selvittämään asiaa enempää.

5.2 Vakuutuksenottajan velvollisuudet

Vakuutuksenottaja on velvollinen

- omalla kustannuksellaan osallistumaan vahingon selvittelyyn,
- esittämään vakuutusyhtiölle kaikki hallussaan olevat tiedot, asiakirjat sekä muun aineiston, joilla on merkitystä vahingon selvittelyssä,
- hankkimaan tai valmistamaan tarpeelliset selvitykset ja tutkimukset, jotka ovat kohtuullisin kustannuksin vakuutuksenottajan saatavilla, sekä
- varaamaan vakuutusyhtiölle mahdollisuuden myötävaikuttaa sovinnollisen ratkaisun aikaansaamiseen.

VA 6 Oikeudenkäynti

Mikäli vahingonkorvausvaatimus, joka perusteeltaan koskee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, joutuu oikeuden käsiteltäväksi, on vakuutuksenottajan saatuaan tiedon oikeudenkäynnistä välittömästi ilmoitettava siitä vakuutusyhtiölle.

Mikäli vahingonkorvausvaatimus määrältään ja perusteeltaan koskee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, maksaa vakuutusyhtiö oikeudenkäynnistä aiheutuvat kustannukset edellyttäen, että

- vahinkoilmoitus on tehty ennen vastineen antamista ja
- vakuutusyhtiö hyväksyy käytetyn oikeudenkäyntiasiamiehen.

Jos oikeudenkäynnin kohteena on myös muita asioita, korvataan ainoastaan vakuutuksen piiriin kuuluvan korvausvaatimuksen osuus kustannuksista.

Vakuutusyhtiöllä on aina oikeus ottaa oikeudenkäynti hoidettavakseen.

VA 7 Korvaussäännöt

7.1 Vahingonkorvaus

Vakuutuksesta korvataan se vahingonkorvaus, jonka vakuutuksenottaja on velvollinen maksamaan. Vahingonkorvauksen määrä lasketaan vahingonkorvausta koskevien säännösten ja oikeuskäytännön mukaisesti.

Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon arvonlisäverolain säännökset. Veron osuutta ei makseta silloin, kun se voidaan vähentää vakuutetun tai korvauksen saajan verotuksessa.

Arvonlisäveroa ei korvata myöskään silloin, kun vakuutetulla tai korvauksen saajalla on palautusoikeus arvonlisäveroon.

Jos usea on velvollinen yhteisvastuullisesti korvaamaan saman vahingon, vakuutuksesta korvataan ainoastaan se osa vahingosta, joka vastaa vakuutuksenottajan osuutta korvausvelvollisuudesta. Jos muuta perustetta ei ole, korvausta maksetaan pääluvun mukaisesti.

7.2 Torjuntakulut

7.2.1 Välittömästi uhkaavan vahingonvaaran torjuntakulut

Vakuutetulla on vakuutustapahtuman välittömästi uhatessa tai satuttua velvollisuus huolehtia vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta (ks. Yleiset sopimusehdot YL, kohta 6.2). Tämä velvollisuus koskee ainoastaan niitä toimenpiteitä, joilla poistetaan välitön toiselle aiheutuvan vastuuvahingon uhka, mutta ei tätä pitemmälle ulottuvia vahingon jälkitoimia, ellei vakuutusyhtiön kanssa erikseen toimenpiteistä sovita. Näistä välttämättömistä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutuksesta.

7.2.2 Lisäedellytykset torjuntakulujen korvaamiselle omalle tai hallussa olleelle omaisuudelle aiheutetuissa ympäristövahingoissa

Jos vakuutuksenottaja aiheuttaa ympäristövahingon omalle tai hallussa olleelle omaisuudelle kuten maaperälle, on edellä kohdassa 7.2.1 olevan lisäksi noudatettava seuraavaa.

Omalle tai hallussa olleelle omaisuudelle aiheutuvia vahinkoja ei korvata.

Torjuntakuluja korvataan vain ja ainoastaan tilanteissa, joissa välitön vaara uhkaa jonkun muun omaisuutta esimerkiksi ympäristöä pilaavien aineiden kulkeutuessa pohjaveden tai maaperän kautta omalta maalta muualle.

Korvattavia toimenpiteitä ovat vain ne välttämättömät toimenpiteet, joilla vakuutuksesta korvattavan, jonkun toisen omaisuutta uhkaavan vahingon välitön uhka on saatu poistetuksi.

Ympäristövahingon satuttua voidaan joutua tekemään välittömän vaaran torjuntaa laajempia toimenpiteitä syntyneen tilanteen loppuun hoitamiseksi. Näitä voivat olla esimerkiksi saastuneiden maamassojen kuljettaminen ja syntyneiden ongelmajätteiden hävittäminen tai neutralointi. Näistä toimenpiteistä syntyneitä kustannuksia ei korvata vastuuvakuutuksesta torjuntakuluina siinäkin tapauksessa, että kyseessä ovat viranomaisen pakottavien määräysten mukaiset toimenpiteet.

7.2.3 Toimenpiteet ympäristövahingoissa

Ympäristövahingon (ks. kohta 3.2.9) uhatessa tai satuttua vakuutuksenottajan on välittömästi ilmoitettava vahingosta vakuutusyhtiölle sen seikan varmistamiseksi, mitkä vahingon torjuntatoimenpiteet kuuluvat vastuuvakuutuksen korvauspiiriin (ks. kohdat 7.2.1 ja 7.2.2).

7.2.4 Torjuntakulut avainvahingoissa

Vakuutuksesta korvataan toisen käytössä olevien tilojen avaimen katoamisen seurauksena syntyneitä lukkojen sarjoitus- tai uusimiskustannuksia vain kaikkien seuraavien edellytysten täyttyessä:

- vakuutuksenottajan palveluksessa oleva työntekijä tai hallintoelimiin kuuluva henkilö on virheellä tai laiminlyönnillä aiheuttanut avaimen katoamisen,
- on välitön ja konkreettinen vaara, että avain on sellaisen hallussa, jolla siihen ei ole oikeutta ja tämän seurauksena välitön anastuksen vaara uhkaa tiloissa säilytettävää omaisuutta,
- vakuutuksenottaja olisi vahingonkorvausvastuussa kadonnutta avainta käyttäen tehdystä anastuksesta ja
- kiinteistönomistaja on välittömästi ja viimeistään kolmen viikon kuluessa avaimen katoamisen havaitsemisesta ryhtynyt konkreettisiin toimenpiteisiin vahingon torjumiseksi.

Vakuutuksesta korvataan vain välittömän vahingonvaaran torjumisesta aiheutuneet kulut. Koska välittömän vahingonvaaran torjumiseksi riittää pääsääntöisesti lukkojen hätäsarjoitus, korvataan vakuutuksesta aina ensisijaisesti tästä aiheutunut kustannus. Mikäli hätäsarjoitusta ei kuitenkaan saadun selvityksen mukaan voida teknisesti toteuttaa ja lukitus on joko uudelleensarjoitettava tai uusittava kokonaisuudessaan, korvataan vakuutuksesta tästä aiheutuvat kustannukset vähennettynä kiinteistönomistajalle toimenpiteestä koituvan tasonparannuksen tai muun hyödyn määrällä. Tasonparannus tai muu hyöty vähennetään seuraavan taulukon mukaisesti:

Lukoston ikä	Vähennys uusimisen kustannuksesta
Alle 3 vuotta	0 %
3-5 vuotta	25 %
5-10 vuotta	50 %
11-20	75 %
Yli 20 vuotta	100 %

Korvauksesta vähennetään vakuutuksenottajan omavastuu, joka on 20 % korvattavasta torjuntakulujen määrästä, kuitenkin vähintään vakuutuskirjan mukainen omavastuun määrä.

7.3 Selvitys- ja oikeudenkäyntikulut

Vakuutuksesta korvataan lisäksi vahingon selvittelystä aiheutuneet kohtuulliset ja tarpeelliset kustannukset, ei kuitenkaan sellaisia vakuutuksenottajalle syntyviä selvityskustannuksia, jotka vakuutuksenottaja on vakuutusehtojen mukaan velvollinen itse maksamaan tai joista ei ole vakuutusyhtiön kanssa erikseen sovittu.

Oikeudenkäyntikulut korvataan kohdassa 6 kerrotulla tavalla.

7.4 Korvauksen enimmäismäärä

Yhden vahingon perusteella maksettavien korvausten yhteisen enimmäismäärä on selvitys-, neuvottelu-, korko- ja oikeudenkäyntikustannukset mukaan lukien vakuutuskirjaan

merkitty vakuutusmäärä. Torjuntakustannukset korvataan Yleisten sopimusehtojen YL, kohdan 6.2 mukaisesti.

Tietosuojalain ja EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisessa taloudellisessa vahingossa korvauksen enimmäismäärä on yhdessä vahingossa ja yhteensä vakuutuskauden aikana 50 000 euroa.

Erityisehdoissa saattaa olla poikkeavia vakuutusmääriä.

7.5 Sarjavahinko

Samasta tapahtumasta tai olosuhteesta aiheutuneet vahingot katsotaan yhdeksi vahingoksi siitä riippumatta, onko vahingot todettu yhden vai useamman vakuutuskauden aikana. Jos tällaiset vahingot todetaan eri vakuutuskausien aikana, katsotaan ne kohdistuneiksi siihen vakuutuskauteen, jonka aikana ensimmäinen vahinko on todettu.

7.6 Omavastuut

Jokaisessa vahingossa vakuutuksenottajalla on vakuutuskirjaan merkitty omavastuu, joka vähennetään ehtojen mukaan laskettujen vahingonkorvauksen, torjuntakustannusten sekä selvitys-, neuvottelu-, korko- ja oikeudenkäyntikustannusten yhteismäärästä.

Mikäli kyseessä on kohdassa VA 4 tarkoitettu vahinko, sovelletaan kohdassa 7.7 mainittua erityisomavastuuta.

7.7 Erityisomavastuut

Tuli-, vedeneristys-, maankaivu- ja maansiirtotyöstä sekä avaimen katoamisesta aiheutuvasta vahingosta vakuutuksenottajan omavastuu on 10 % vahingon määrästä, kuitenkin vähintään 1 500 euroa ja enintään 20 000 euroa tai tätä suurempi vakuutuskirjaan merkitty omavastuun määrä.

VA 8 Vakuutusmaksun laskeminen

Jos vakuutusmaksu toiminnan laadun vuoksi voidaan laskea etukäteen vain ennakkomaksuna, määrätään lopullinen vakuutusmaksu vakuutuskauden päätyttyä, jolloin tämän ja ennakkomaksun erotus on viipymättä suoritettava tai palautettava.

Ellei vakuutuksenottaja lopullisen vakuutusmaksun laskemiseksi anna vakuutusyhtiölle tämän pyytämiä tietoja kuukauden kuluessa, on yhtiö oikeutettu vahvistamaan vakuutusmaksun kohtuulliseksi katsomaansa määrään.

Toimintaohjeita vastuuvahingon satuttua

Kun tieto vahingosta on tullut tai korvausvaatimus on esitetty, on vahingosta ilmoitettava vakuutusyhtiölle. Ilmoitus ei edellytä määrättyä muotoa. Pääasia on, että ilmoitus tehdään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Yhtiömme konttoreista on myös saatavissa vahinkoilmoituslomakkeita. Tapahtumien kehittyessä tulee lisätietoja toimittaa vakuutusyhtiölle aina, kun asiaan vaikuttavia tekijöitä tulee esiin.

Vahingon syntymissyystä ja vahingosta tarvitaan mahdollisimman yksityiskohtaiset tiedot, pöytäkirjat, lausunnot ja muu saatavissa oleva materiaali. Vahinkoa kärsineistä tai kärsineistä on kerättävä nimet ja osoitteet yhteydenottoa varten.

Näiden ohjeiden lisäksi pyydämme kiinnittämään huomiota Yleisten sopimusehtojen YL, kohtiin 6.2, 10.2 ja 10.3.

VA TUOTEVASTUUVAKUUTUS

VA 1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä Yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti

- korvaamaan kohdissa 3.1 mainitut vahingot ja ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset,
- huolehtimaan vahingonkorvauksen perusteiden ja määrän selvityksestä,
- neuvottelemaan korvauksen vaatijan kanssa ja
- hoitamaan tai korvaamaan oikeudenkäynnin, jos korvauskysymys joutuu oikeuskäsittelyyn.

Vakuutus koskee vakuutuksenottajan harjoittamaa ja vakuutuksesta sovittaessa vakuutusyhtiölle ilmoittamaa, vakuutuskirjaan merkittyä toimintaa (vakuutettu toiminta).

VA 2 Vakuutuksen voimassaoloalue

Vakuutus on voimassa Suomessa, ellei toisin ole sovittu ja tästä tehty merkintää vakuutuskirjaan.

VA 3 Korvattavat vahingot ja niihin liittyvät rajoitukset

3.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutetussa toiminnassa vakuutuksen voimassaoloalueella toiselle luovutetusta tuotteesta aiheutunut henkilö- ja esinevahinko,

- joka todetaan vakuutuskauden aikana ja
- josta vakuutuksenottaja on voimassa olevan oikeuden mukaan korvausvastuussa.

Edellytyksenä on lisäksi, että korvausvaatimus esitetään vakuutuksen voimassaoloalueella ja että se perustuu tuolla alueella voimassa olevaan vahingonkorvausoikeuteen.

3.2 Rajoitukset

3.2.1 Itselle aiheutunut vahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu vakuutuksenottajalle itselleen.

3.2.2 Myyty tai luovutettu tuote

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- myydylle tai luovutetulle tuotteelle,
- muulle omaisuudelle kuin tuotteelle itselleen, kun vahinko voidaan poistaa korjaamalla tai vaihtamalla luovutettu tuote.

Vakuutuksesta ei korvata kustannuksia, jotka johtuvat tuotteen reklaamaatiosta, palauttamisesta, korjaamisesta, vaihdosta tai markkinoilta poistamisesta.

3.2.3 Sopimusvastuu

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa siltä osin, kuin korvausvastuu perustuu sopimukseen, takuuseen tai muuhun sitoumukseen ellei tällaista korvausvastuuta olisi ilman mainittua sitoumusta.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka johtuu siitä, että kemiallisella aineella tai lääkkeellä ei ole luvattua vaikutusta tai suoritus- tai toimintakykyä.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa tai osaa siitä siltä osin, kuin joku muu on vakuutetun puolesta sitoutunut sen korvaamaan.

3.2.4 Varallisuusvahinko

Vakuutuksesta ei korvata sellaista taloudellista vahinkoa, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon.

3.2.5 Lääke- tai potilasvahinko, työtapaturma tai työperäinen altistuminen tai ammattitauti

Vakuutuksesta ei korvata

- potilasvakuutuslain tarkoittamaa potilasvahinkoa,
- vahinkoa, joka liittyy Suomen ulkopuolella annettuun terveyden- tai sairaanhoitoon,
- lääkkeen aiheuttamaa henkilövahinkoa,
- vahinkoa siltä osin kuin se korvataan vakuutetun työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen perusteella tai
- ammattitaudista tai muusta työperäisestä altistumisesta aiheutunutta vahinkoa tai sairautta.

3.2.6 Kemialliset ja muut aineet tai tuotteet

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka johtuu suoraan tai epäsuorasti

- asbestista
- lyijystä tai lyijymaalista
- polyklooratuista bifenyylilyhdisteistä (PCB)
- klooratuista hiilivedyistä
- ureaformaldehydistä
- dietyyliylitbestrolista (DES)
- elektromagneettisista kentistä (EMF)
- hitsatessa syntyvistä kaasuista
- piidioksidista tai kvartsipölystä
- geenimuunnelluista organismeista (GMO)
- tuotteen nanoteknisistä ominaisuuksista
- rakennuksissa tai muissa rakenteissa olevista sieni, home- tai bakteerikasvustoista.

3.2.7 Tupakka

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu tupakasta, tupakkatuotteista tai tupakansavusta.

3.2.8 Ydinvahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu Ydinvas-
tuulaissa tai vastaavassa ulkomaisessa laissa tarkoitetusta ydinvahingosta.

3.2.9 Tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella aiheutettu vahinko

Vakuutuksesta ei korvata tahallaan tai törkeällä tuottamuksella aiheutettua vahinkoa (ks. Yleiset sopimusehdot YL, kohta 7).

Vahinkoa voidaan pitää tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella aiheutettuna mm. silloin, jos vahingon aiheuttanut teko, toimintatapa tai laiminlyönti on sisältänyt, olosuhteet huomioiden, huomattavan riskin vahingon syntymisestä.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin tahallisesti ja törkeällä tuottamuksella aiheutettu vahinko, jos vakuutuksenottaja on työnantajana vastuussa työntekijän työssä aiheutta-

masta vahingosta ja vakuutuksenottaja osoittaa, ettei se, eikä sen työnjohto tiennyt eikä heidän pitänytkään tietää työntekijän menettelystä.

3.2.10 Tuoteturvallisuutta koskevien määräysten vastainen toiminta

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu lakien, asetusten tai viranomaisten antamien tuoteturvallisuutta koskevien pakottavien määräysten tai ohjeiden vastaisesta toimenpiteestä, josta vakuutuksenottaja on tiennyt tai josta sen olisi pitänyt tietää.

3.2.11 Sakko

Vakuutuksesta ei korvata sakkoa tai muuta sen kaltaista seuraamusta.

3.2.12 Tiedossa ollut vahingonuhka

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jos virhe, virheellisyys tai muu korvausvastuun peruste oli tai olisi pitänyt olla vakuutuksenottajan tiedossa vakuutuksen tullessa voimaan.

3.2.13 Muu vastuuvakuutus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka korvataan vakuutuksenottajan muusta vastuuvakuutuksesta.

VA 4 Suojeluohjeet

Vakuutuksenottajan on noudatettava jäljempänä mainittuja, vakuutuskirjaan merkittyjä tai muutoin kirjallisesti annettuja suojeluohjeita (ks. Yleiset sopimusehdot YL, kohta 6.1).

VA 5 Vahingon selvittäminen

5.1 Vakuutusyhtiön velvollisuudet

Vakuutusyhtiö selvittää, onko vakuutuksenottajalla vahingonkorvausvelvollisuutta ilmoitetusta, vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvasta vahingosta, jonka määrä ylittää vakuutuksen omavastuun ja neuvottelee korvauksen vaatijan kanssa.

Jos vakuutuksenottaja korvaa vahingon, sopii siitä tai hyväksyy vaatimuksen, ei tämä sido vakuutusyhtiötä, ellei korvauksen määrä ja peruste ole ilmeisesti oikea.

Jos vakuutusyhtiö on päässyt vahingonkäräjien kanssa sopimukseen vahinkojen korvaamisesta eikä vakuutuksenottaja tähän sopimukseen suostu, ei vakuutusyhtiö ole tämän jälkeen velvollinen korvaamaan sopimuksen jälkeen aiheutuneita kustannuksia eikä korvaamaan enempää kuin se edellä mainitun sopimuksen perusteella olisi korvannut. Vakuutusyhtiö ei myöskään ole velvollinen selvittämään asiaa enempää.

5.2 Vakuutuksenottajan velvollisuudet

Vakuutuksenottaja on velvollinen

- omalla kustannuksellaan osallistumaan vahingon selvittelyyn,
- esittämään vakuutusyhtiölle kaikki hallussaan olevat tiedot, asiakirjat sekä muun aineiston, joilla on merkitystä vahingon selvittelyssä,
- hankkimaan tai valmistamaan tarpeelliset selvitykset ja tutkimukset, jotka ovat kohtuullisin kustannuksin vakuutuksenottajan saatavilla, sekä

- varaamaan vakuutusyhtiölle mahdollisuuden myötävaikuttaa sovinnollisen ratkaisun aikaansaamiseen.

VA 6 Oikeudenkäynti

Mikäli vahingonkorvausvaatimus, joka perusteeltaan koskee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, joutuu oikeuden käsiteltäväksi, on vakuutuksenottajan saatuaan tiedon oikeudenkäynnistä välittömästi ilmoitettava siitä vakuutusyhtiölle.

Mikäli vahingonkorvausvaatimus määrältään ja perusteeltaan koskee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, maksaa vakuutusyhtiö oikeudenkäynnistä aiheutuvat kustannukset edellyttäen, että

- vahinkoilmoitus on tehty ennen vastineen antamista ja
- vakuutusyhtiö hyväksyy käytetyn oikeudenkäyntiasiamiehen.

Jos oikeudenkäynnin kohteena on myös muita asioita, korvataan ainoastaan vakuutuksen piiriin kuuluvan korvausvaatimuksen osuus kustannuksista.

Vakuutusyhtiöllä on aina oikeus ottaa oikeudenkäynti hoidettavakseen.

VA 7 Korvaussäännöt

7.1 Vahingonkorvaus

Vakuutuksesta korvataan se vahingonkorvaus, jonka vakuutuksenottaja on velvollinen maksamaan. Vahingonkorvauksen määrä lasketaan vahingonkorvausta koskevien säännösten ja oikeuskäytännön mukaisesti. Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon arvonlisäverolain säännökset. Veron osuutta ei makseta silloin, kun se voidaan vähentää vakuutetun tai korvauksen saajan verotuksessa.

Arvonlisäveroa ei korvata myöskään silloin, kun vakuutetulla tai korvauksen saajalla on palautusoikeus arvonlisäveroon.

Jos usea on velvollinen yhteisvastuullisesti korvaamaan saman vahingon, vakuutuksesta korvataan ainoastaan se osa vahingosta, joka vastaa vakuutuksenottajan osuutta korvausvelvollisuudesta. Jos muuta perustetta ei ole, korvausta maksetaan pääluvun mukaisesti.

7.2 Välittömästi uhkaavan vahingonvaaran torjuntakulut

Vakuutetulla on vakuutustapahtuman välittömästi uhatessa tai satuttua velvollisuus huolehtia vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta (ks. Yleiset sopimusehdot YL, kohta 6.2). Tämä velvollisuus koskee ainoastaan niitä toimenpiteitä, joilla poistetaan välitön toiselle aiheutuvan vastuuvahingon uhka, mutta ei tätä pitemmälle ulottuvia vahingon jälkitoimia, ellei vakuutusyhtiön kanssa erikseen toimenpiteistä sovita. Näistä välttämättömistä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutuksesta.

7.3 Selvitys- ja oikeudenkäyntikulut

Vakuutuksesta korvataan lisäksi vahingon selvittelystä aiheutuneet kohtuulliset ja tarpeelliset kustannukset, ei kuitenkaan sellaisia vakuutuksenottajalle syntyviä selvityskustannuksia, jotka vakuutuksenottaja on vakuutusehtojen

mukaan velvollinen itse maksamaan tai joista ei ole vakuutusyhtiön kanssa erikseen sovittu.

Oikeudenkäyntikulut korvataan kohdassa 6 kerrotulla tavalla.

7.4 Korvauksen enimmäismäärä

Yhden vahingon perusteella maksettavien korvausten yhteisen enimmäismäärä on selvitys-, neuvottelu-, korko- ja oikeudenkäyntikustannukset mukaan lukien vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä. Torjuntakustannukset korvataan Yleisten sopimusehtojen YL, kohdan 6.2 mukaisesti.

Yhden vakuutuskauden aikana todetuista vahingoista korvataan vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä enintään kaksinkertaisena.

Erityisehdoissa saattaa olla poikkeavia vakuutusmääriä.

7.5 Sarjavahinko

Samasta tapahtumasta tai olosuhteesta aiheutuneet vahingot katsotaan yhdeksi vahingoksi siitä riippumatta, onko vahingot todettu yhden vai useamman vakuutuskauden aikana tai tuotteet toimitettu eri aikoina. Jos tällaiset vahingot todetaan eri vakuutuskausien aikana, katsotaan ne kohdistuneiksi siihen vakuutuskauteen, jonka aikana ensimmäinen vahinko on todettu.

7.6 Omavastuut

Jokaisessa vahingossa vakuutuksenottajalla on vakuutuskirjaan merkitty omavastuu, joka vähennetään ehtojen mukaan laskettujen vahingonkorvauksen, torjuntakustannusten sekä selvitys-, neuvottelu-, korko- ja oikeudenkäyntikustannusten yhteismäärästä.

Vahingoissa, jotka johtuvat maidon antibiootti- tai muista lääkeainejäämistä, omavastuu on 20 % vahingon määrästä, vähintään kuitenkin vakuutuskirjaan merkitty määrä.

7.7 Erityisomavastuut

Vakuutuskirjassa tai erityisehdoissa saattaa olla poikkeavia omavastuita.

VA 8 Vakuutusmaksun laskeminen

Jos vakuutusmaksu toiminnan laadun vuoksi voidaan laskea etukäteen vain ennakkomaksuna, määrätään lopullinen vakuutusmaksu vakuutuskauden päätyttyä, jolloin tämän ja ennakkomaksun erotus on viipymättä suoritettava tai palautettava.

Ellei vakuutuksenottaja lopullisen vakuutusmaksun laskemiseksi anna vakuutusyhtiölle tämän pyytämiä tietoja kuukauden kuluessa, on yhtiö oikeutettu vahvistamaan vakuutusmaksun kohtuulliseksi katsomaansa määrään.

Toimintaohjeita vastuuvahingon satuttua

Kun tieto vahingosta on tullut tai korvausvaatimus on esitetty, on vahingosta ilmoitettava vakuutusyhtiölle. Ilmoitus ei edellytä määrättyä muotoa. Pääasia on, että ilmoitus tehdään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Yhtiömme konttoreista on myös saatavissa vahinkoilmoituslomakkeita. Tapahtumien kehittyessä tulee lisätietoja toimittaa vakuutusyhtiölle aina, kun asiaan vaikuttavia tekijöitä tulee esiin.

Vahingon syntymissyystä ja vahingosta tarvitaan mahdollisimman yksityiskohtaiset tiedot, pöytäkirjat, lausunnot ja muu saatavissa oleva materiaali.

Tuotevastuuvahingoissa erityistä huomiota on kiinnitettävä vahingon aiheuttaneen tuotteen säilyttämiseen tutkimuksia varten.

Vahinkoa kärsineestä tai kärsineistä on kerättävä nimet ja osoitteet yhteydenottoa varten.

Näiden ohjeiden lisäksi pyydämme kiinnittämään huomiota Yleisten sopimusehtojen YL, kohtiin 6.2, 10.2 ja 10.3.

OI OIKEUSTURVAVAKUUTUS

OI 1 Vakuutuksen tarkoitus

Vakuutuksen tarkoituksena on korvata vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajoja oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet lakimiesavun käyttämisestä riita-, rikos- ja hakemusasioissa kohdassa 4 tarkoitetuissa vakuutustapahtumissa.

Vakuutus koskee vakuutuskirjassa mainittua toimintaa.

OI 2 vakuutetut

Vakuutettuina ovat

- vakuutuskirjaan vakuutuksenottajaksi merkitty yritys,
- vakuutuksenottajan palveluksessa olevat henkilöt,
- sellaiset palkattomat tai satunnaiset työnsuorittajat, joiden aiheuttamista vahingoista vakuutuksenottaja voimassa olevan oikeuden mukaan on korvausvastuussa,
- vakuutuksenottajan työntekijöihin rinnastettavat itsenäiset yrittäjät, joiden aiheuttamista vahingoista vakuutuksenottaja voimassa olevan oikeuden mukaan on korvausvastuussa,
- vakuutuksenottajayrityksen vastuunalainen yhtiömies tai osakas silloin, kun asia koskee vakuutuksenottajan nimissä, puolesta tai hyväksi tehtyä oikeustointia tai annettua sitoumusta, tai kun häneen on kohdistettu korvausvaatimus yhteisvastuullisesti vakuutuksenottajan kanssa.

OI 3 Tuomioistuimet ja vakuutuksen voimassaoloalue

Vakuutettu voi käyttää vakuutusta asioissa, jotka on saatettu Suomessa käsiteltäviksi käräjäoikeudessa tai valtiomiesmenettelyssä. Jos kyseessä on ilman oikeudenkäyntiä ratkaistava riita-asia, voidaan vakuutusta käyttää sellaisissa asioissa, jotka olisi Suomessa voitu välittömästi saattaa käräjäoikeuden käsiteltäväksi.

Vakuutuksesta ei korvata kuluja asioissa, jotka käsitellään hallinnollisissa viranomaisissa tai erikoistuomioistuimissa, esimerkiksi hallinto-oikeudessa, vakuutus-oikeudessa, työtuomioistuimissa, markkinaoikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Vakuutuksesta ei myöskään korvata kuluja asioissa, jotka käsitellään Euroopan Unionin tuomioistuimissa.

OI 4 Korvattavat vakuutustapahtumat

4.1 Vakuutustapahtuman määritelmä

Riita- ja hakemusasiassa vakuutustapahtumalla tarkoitetaan riidan syntymistä. Riita on syntynyt, kun perusteell-
taan ja määrältään yksilöity vaatimus on todisteellisesti ja yksilöidysti kiistetty perusteen tai määrän osalta.

Rikosasiassa vakuutustapahtumalla tarkoitetaan

- syytteen nostamista vakuutetun ollessa asianomistajana,
- syytteen nostamista ja jatkamista vakuutettua vastaan asianomistajan toimesta, kun virallinen syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta, on sen peruut-
tanut taikka esitutkintaviranomainen tai syyttäjä on päättänyt, ettei esitutkintaa toimiteta taikka että se keskeytetään tai lopetetaan. Vakuutustapahtumalla tarkoitetaan myös tilannetta, jossa asianomistaja nos-
taa syytteen, kun esitutkintatoimenpiteiden suoritta-
mista on tutkinnanjohtajan päätöksellä siirretty.

Syyte on nostettu, kun asianomistajan haastehakemus on saapunut käräjäoikeuden kansliaan. Syytettä on jätet-
ty, kun asianomistaja on ilmoittanut syytteen ajamisesta kirjallisesti tuomioistuimelle sen jälkeen, kun virallinen syyttäjä on peruuttanut syytteen. Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen voimassaoloaikana sattunut vakuutusta-
pahtuma. Jos tämä vakuutus kuitenkin on vakuutusta-
pahtuman sattuessa ollut voimassa vähemmän kuin kaksi vuotta, tulee myös niiden seikkojen, joihin riita, vaatimus, kiistäminen, työsuhteen päättämislmoitus, syyte taikka epäilty rikos perustuu, olla syntynyt vakuutuksen voimas-
saoloaikana.

Vakuutuksen voimassaoloaikaan luetaan se aika, jonka tämä vakuutus yksin tai peräkkäin yhdessä muiden päät-
tyneiden vastaavansisältöisten oikeusturvavakuutusten kanssa on vakuutetun osalta ollut yhtäjaksoisesti voimassa. Jos vakuutustapahtuman sattuessa on voimassa useampia oikeusturvavakuutuksia, vakuutuksen voimassaoloaikaan luetaan kuitenkin vain tämä vakuutus.

Mikäli vakuutuksen korvauspiiriä on laajennettu ja laa-
jennus on ollut vakuutustapahtuman sattuessa voimassa alle kaksi vuotta, on laajennuksen soveltamisen edellytyk-
senä se, että ne seikat, joihin riita, vaatimus, kiistäminen, työsuhteen päättämislmoitus, syyte taikka epäilty rikos perustuu, ovat syntyneet laajennuksen voimaan tulon jälkeen. Vakuutuksen korvauspiiriin laajennuksella tarkoi-
tetaan vakuutusmäärän korotusta, vakuutuksen voimas-
saoloalueen laajennusta tai vastapuolen kulujen lisäämistä vakuutukseen.

4.2 Yksi vakuutustapahtuma

Kysymyksessä on yksi vakuutustapahtuma silloin, kun

- kaksi tai useampia tämän vakuutuksen vakuutettuja on riita-, rikos- tai hakemusasiassa samalla puolella tai
- vakuutetulla on useita riita-, rikos- tai hakemusasioita, jotka perustuvat samaan tapahtumaan, olosuhteeseen, oikeustoimeen tai oikeudenloukkaukseen taikka samaan tai samanlaiseen, vaikkakin eriperusteiseen vaatimukseen.

OI 5 Vakuutustapahtumiin liittyvät rajoitukset

Vakuutuksesta ei korvata vakuutetulle aiheutuvia kuluja asiassa,

1. jossa vaatimuksen kiistämistä ei voida osoittaa
2. joka liittyy muuhun kuin vakuutuskirjassa mainittuun toimintaan
3. joka liittyy vakuutetun yrityksen, yrityksen omistukseen oikeuttavien osakkeiden tai sen yhtiöosuuden luovutuk-
seen taikka liiketoiminnan tai sen osan luovutukseen
4. jolla on vakuutetulle vähäinen merkitys
5. jossa tämän vakuutuksen vakuutetut ovat vastapuolina; vakuutuksesta korvataan kuitenkin vakuutuksenottajan kustannukset
6. joka liittyy saatavaan tai vaateeseen, joka on vakuute-
tulle siirretty, ellei siirrosta riidan syntyessä ole kulunut kahta vuotta
7. jossa on kysymys virallisen syyttäjän vakuutettua vas-
taan ajamasta syytteestä tai tällaisen syytteen vireillä ollessa, asianomistajan vakuutettua kohtaan esittä-
mästä yksityisoikeudellisesta vaatimuksesta
8. joka liittyy vakuutettua vastaan esitettyyn sellaiseen tekoon perustuvaan yksityisoikeudelliseen vaatimuk-
seen, josta vakuutettu on tuomittu rangaistukseen tai jätetty syyttämättä tai rangaistukseen tuomitsematta sitä koskevien erityissäännösten perusteella; vakuutuk-
sesta korvataan kuitenkin vakuutuksenottajan kus-
tannukset, mikäli asiassa hänen osaltaan on kysymys työnantajan korvausvastuusta
9. joka liittyy vakuutetun esittämään sellaiseen tekoon perustuvaan yksityisoikeudelliseen vaatimukseen, josta tämä on tuomittu rangaistukseen tai jätetty syyttä-
mättä tai rangaistukseen tuomitsematta sitä koskevien erityissäännösten perusteella
10. jossa on kysymys oikeushenkilön rangaistusvastuusta
11. jossa vakuutettu on osallisena moottoriajoneuvon tai vesikulkuneuvon omistajan, haltijan tai kuljettajan ominaisuudessa taikka josta vakuutetulle aiheutuneita kustannuksia korvataan vastuuvakuutuksesta
12. joka liittyy konkurssiin
13. joka liittyy ulosottoon, täytäntöönpanoriitaan tai ulosot-
toon liittyvään täytäntöönpanoon
14. joka liittyy yrityksen saneeraukseen tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annettujen lakien mukaiseen menet-
telyyn tai maaseutuelinkeinolain mukaiseen maatalou-
den harjoittajan vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn
15. jossa on kysymys siitä, onko vakuutetun ilmoittamasta vakuutustapahtumasta aiheutuneet kustannukset joko kokonaan tai osittain korvattava oikeusturvavakuutuk-
sesta
16. jota käsitellään ryhmäkanteena ja jossa vakuutettu on hakijana tai ryhmän jäsenenä
17. joka liittyy patenttiin tai muuhun aineettomaan oikeu-
teen,
18. joka liittyy huoneenvuokrasuhteeseen paitsi silloin, kun kyse on vuokrasuhteesta, jossa vakuutettu yritys on vuokralaisena ja vuokrattu huoneisto tai kiinteistö on vakuutetun yrityksen toimitilana ja omassa hallinnassa.

OI 6 Toimenpiteet vakuutus- tapahtuman satuttua

6.1 Jos vakuutettu haluaa käyttää vakuutusta, siitä on kirjallisesti ilmoitettava vakuutusyhtiölle etukäteen. Vakuutusyhtiö antaa tällöin vakuutetulle kirjallisen korvauspäätöksen.

6.2 Vakuutetun on käytettävä ulkopuolisena asiamiehenään asianajajaa, julkista oikeusavustajaa tai muuta sellaista lakimiestä, jolla on lain mukaan oikeus toimia oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana.

Jos vakuutettu ei käytä lainkaan ulkopuolista asiamiestä tai käyttää asiamiehenään muuta kuin oikeustieteen kandidatin, oikeustieteen maisterin tai vastaavan ulkomaisen tutkinnon suorittanutta asiamiestä, vakuutuksesta ei suoriteta korvausta.

6.3 Vakuutetun on käräjäoikeudessa pääkäsittelyyn edenneissä asioissa vaadittava vastapuolelta täysimääräisesti korvausta asianajo- ja oikeudenkäyntikuluistaan. Riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain mukaisessa sovittelumenettelyssä (tuomioistuinsovittelu) käsiteltävässä asiassa ei kuitenkaan tarvitse vaatia sovittelumenettelystä aiheutuneita kustannuksia.

Mikäli vakuutetun vastapuolelleen esittämä oikeudenkäyntikuluvaatimus on tuomioistuimen päätöksellä hylätty osittain tai kokonaan, päätöksestä on valitettava, jos vakuutusyhtiö niin vaatii. Jos vakuutettu jättää kuluvaatimuksen esittämättä tai luopuu siitä taikka ei suostu valittamaan tuomioistuimen päätöksestä, vakuutuksesta suoritettava korvausta voidaan alentaa tai se evätä.

6.4 Vakuutetulla ei ole oikeutta myöntää asian hoitamisen aiheutuneiden kustannusten määrää vakuutusyhtiötä sitovasti.

Vakuutetun mahdollisesti asiamiehelleen suorittama korvaus asiamiehen palkkioista ja kuluista ei sido vakuutusyhtiötä arvioitaessa oikeudenkäyntikulujen kohtuullisuutta.

OI 7 Korvaussäännökset

7.1 Vakuutusmäärä

Vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä on vakuutusyhtiön korvausvelvollisuuden ylimpänä rajana jokaisessa vakuutustapahtumassa.

7.1.1 Vakuutuksenantajan korvausvelvollisuuden enimmäismäärä ennen käräjäoikeuden pääkäsittelyn tai tuomioistuinsovittelun istunnon aloittamista aiheutuneista kustannuksista sekä kustannuksista asiassa, jotka on ratkaistu ilman oikeudenkäyntiä, on kuitenkin 50 % vakuutuskirjaan merkitystä vakuutusmäärästä.

7.1.2 Mikäli riidanalaisen etuuden arvo on rahassa arvioitavissa, vakuutuksesta korvataan riita- ja hakemusasiassa sekä vakuutetun ollessa rikosasiassa asianomistajana enintään kaksinkertainen määrä riidanalaiseen etuuteen nähden. Etuuden määrää arvioitaessa ei oteta huomioon korko- tai asianajo- eikä oikeudenkäyntikuluvaatimuksia. Mikäli riidan kohteena on toistuvaisuusluonteinen maksu, määrää arvioitaessa otetaan huomioon enintään riidanalaisen kertamaksun kymmenkertainen määrä.

7.1.3 Yhden vakuutuskauden aikana sattuneista vakuutustapahtumista korvataan yhteensä enintään vakuutusmäärän kaksinkertainen määrä.

7.2 Omavastuu

Korvattavista kustannuksista vähennetään vakuutuskirjaan merkitty omavastuu.

7.3 Korvattavat kustannukset

Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtumasta aiheutuneet vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut seuraavasti:

7.3.1 Riita- ja hakemusasiassa

Vakuutetulle asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet kulut.

Jos edellytyksenä asian saattamiselle tuomioistuimen tutkittavaksi on jokin oikeustoimi taikka jossakin elimessä tai toimituksessa tehty päätös, kustannukset korvataan siitä luokien, kun asia voidaan saattaa käräjäoikeuden käsiteltäväksi.

Kun asiaa on käsitelty tuomioistuinsovittelussa, korvataan vakuutuksesta myös sovittelijan mahdollisen avustajan palkkiosta ja kuluista riidan osapuolten pääluvun mukaisesti laskettu vakuutetun osuus.

Jos vakuutetun ja jutussa vastapuolena olevan elinkeinonharjoittajan tai oikeushenkilön välistä riita-asiaa on käsitelty muussa vapaaehtoisessa sovittelussa kuin tuomioistuinsovittelussa, korvataan myös sovittelijan palkkiosta riidan osapuolten pääluvun mukaisesti laskettu vakuutetun osuus. Sovittelijan palkkion korvaaminen edellyttää, että sovittelija on asianajaja tai muu lakimies.

7.3.2 Rikosasiassa

7.3.2.1 Asianomistajana

Vakuutetulle asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut siltä osin, kun oikeudenkäynnissä on kysymys rikoksesta johtuvasta muusta vakuutetun yksityisoikeudellisesta vaatimuksesta kuin oikeudenkäyntikuluista.

7.3.2.2 Vastaajana

Vakuutetulle asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, jos kysymyksessä on asianomistajan vakuutettua vastaan ajama syyte silloin, kun virallinen syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai on sen peruuttanut.

7.3.3 Muutoksenhausta hovioikeuteen ja korkeimpaan oikeuteen

Jos muutoksenhaku hovioikeuteen edellyttää käsittelylupaa tai korkeimpaan oikeuteen edellyttää valituslupaa, muutoksenhausta aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutuksesta vain siinä tapauksessa, että lupa on myönnetty. Ylimääräisten muutoksenhakukeinojen käyttämisestä aiheutuneet kustannukset korvataan vain, jos korkein oikeus on hyväksynyt kantelun, tuomion purkamisen tai palauttanut menetetyn määräajan.

7.3.4 Yhteinen etu

Mikäli asiassa on kysymys olennaisesti muusta kuin vakuutetun omasta edusta taikka vakuutetulla on asiassa valottavana yhteinen etu muiden kuin tällä vakuutuksella vakuu-

tettujen henkilöiden kanssa, vakuutuksesta korvataan vain vakuutetun osuudeksi katsottava osa kustannuksista.

7.4 Korvauksen määrä ja sen laskeminen sekä arvonlisävero

Vakuutuksesta korvattavat asianajo- ja oikeudenkäyntikulut määrätään oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain oikeudenkäyntikuluja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti.

Jos tuomioistuin ei asianosaisten myöntämisen tai jonkin muun syyn vuoksi ole lausunut päätöksessään asianajo- ja oikeudenkäyntikuluista, tai jos asia on ratkaistu myöntämisen mukaisesti tai sovintoteitse, korvattavat kustannukset määritellään ottaen huomioon myös vastaavanasioissa asioissa yleensä tuomitut tai maksetut kulut. Kustannuksista korvataan kuitenkin enintään tuomioistuimen vakuutetun vastapuolen maksettavaksi velvoittama kulumäärä, ellei tuomioistuin ole ratkaisussaan ilmenevin perustein nimenomaisesti katsonut, että vakuutetun on itse kärsittävä kulunsa osittain tai kokonaan vahinkonaan.

Asiamiehen käytöstä korvataan kohtuullinen palkkio asiamiehen työstä ja välttämättömistä kuluista. Palkkion ja kulujen kohtuullisuutta määrittäessä otetaan huomioon riidanalaisen etuuden arvo, asian vaikeus ja laajuus sekä suoritettujen työn määrä ja laatu. Korvattavien kustannusten määrä on kuitenkin enintään vakuutetun vastapuolelleen esittämän kuluvaatimuksen suuruinen.

Jos vakuutettu on arvonlisäverolain mukaan oikeutettu vähentämään tai hakemaan takaisin asianajolaskuun tai oikeudenkäyntikuluihin sisältyvän veron, korvauksesta vähennetään laskuun sisältyvä arvonlisävero.

7.5 Kustannukset, joita vakuutuksesta ei korvata

Vakuutuksesta ei korvata

- kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet ennen vakuutusta tapahtumaa suoritetuista toimenpiteistä tai asian alustavasta selvittelystä taikka sellaisesta riitaisenkin asian selvittelystä tai hoitamisesta, minkä seurauksena vakuutettu perustellustikin luopuu vaatimuksistaan vastapuoltaan kohtaan. Vaatimuksista luopumiseksi katsotaan myös se, että sovinnolla saatava korvaus on alle vakuutuksen vähimmäisomavastuun.
- vakuutetun maksettavaksi tuomittuja tai sovittuja vastapuolen oikeudenkäyntikuluja ellei tästä ole erikseen sovittu ja tätä ole merkitty vakuutuskirjaan
- tuomion tai päätöksen täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia
- vakuutetun ajanhukkaa, omaa työtä, tulon- tai ansionmenetystä, matkoja tai oleskelukustannuksia eikä sitä lisäkustannusta, joka aiheutuu asiamiehen vaihtamisesta tai vakuutetun omasta, kustannuksia lisäävästä tai tarpeettomia kustannuksia aiheuttavasta menettelystä
- oikeustieteellisen asiantuntijalausunnon hankkimisesta aiheutuneita kuluja
- muun kuin oikeustieteellisen asiantuntijalausunnon hankkimisesta aiheutuneita kuluja, jos lausunto ei tue vakuutetun asiassa esittämiä vaatimuksia tai vastapuolen vaatimusten kiistämistä

- rikosilmoituksen tai tutkintapyyntöjen tekemisestä taikka rikosasian esitutkinnasta aiheutuvia kuluja
- kustannuksia sellaisista seikoista tai todisteista, joita tuomioistuin ei ota huomioon
- kustannuksia, jotka vakuutettu tai hänen asiamiehenä ovat aiheuttaneet jättämällä pois tuomioistuimesta, jättämällä noudattamatta tuomioistuimen antamia määräyksiä tai esittämällä väitteen, jonka he ovat tienneet tai heidän olisi pitänyt tietää aiheettomaksi, taikka muutoin ovat oikeudenkäyntiä pitkittämällä tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet
- kustannuksia oikeudenkäynnistä, jonka vakuutettu tai hänen asiamiehensä on aloittanut ilman, että vastapuoli on antanut siihen aihetta, taikka muutoin ovat tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttaneet tarpeettoman oikeudenkäynnin
- välimiesoikeuden palkkiota, matkakuluja tai muita vastaavia kuluja
- välimieslautakunnan hallinnointimaksua, eikä menettelystä lautakunnalle aiheutuneita muita kuluja.

7.6 Muita korvaukseen liittyviä säännöksiä

7.6.1 Vakuutusyhtiö suorittaa korvauksen vakuutetun oikeudenkäyntikuluista ja asianajokuluista tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai sovinnon syntymisen jälkeen.

7.6.2 Jos vakuutettu on arvonlisäverolain mukaan oikeutettu vähentämään asianajolaskuun sisältyvän veron, vakuutusyhtiö suorittaa vakuutetulle korvauksen asianajo- ja oikeudenkäyntikuluista vakuutetun suorittamasta maksettua laskua vastaan.

7.6.3 Vakuutusyhtiön korvausvelvollisuuden vähennykseksi on luettava kulukorvaus, jonka vakuutetun vastapuoli on tuomittu tai sitoutunut maksamaan vakuutetulle, mikäli se on saatu perityksi maksuvelvolliselta.

7.6.4 Jos vastapuoli on tuomittu tai sitoutunut maksamaan vakuutetulle kulukorvausta, joka vakuutuksesta korvausta suoritettaessa on maksamatta, vakuutettu on velvollinen ennen korvauksen suorittamista siirtämään oikeutensa kulukorvaukseen vakuutusyhtiölle vakuutuksesta suoritettavan korvauksen määrään asti.

Jos vakuutettu on joutunut maksamaan osan kustannuksista itse sen vuoksi, että kustannukset ylittivät kohdassa 7.1 mainitun enimmäiskorvauksen, vakuutettu on velvollinen siirtämään vastapuolen kulukorvauksesta vakuutusyhtiölle sen osan, joka ylittää vakuutetun itse maksaman osuuden.

7.6.5 Jos vakuutetun vastapuolen maksettavaksi tuomittu tai sovittu kulukorvaus on maksettu vakuutetulle tai hän on muutoin saanut lukea sen hyväkseen, vakuutetun on palautettava vakuutusyhtiölle kulukorvaus korkoineen vakuutuksesta suoritettujen korvauksen määrään asti.

7.7 Vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Vakuutuksesta korvataan vakuutetun maksettavaksi tuomitut oikeudenkäyntikulut, mikäli tästä on erikseen sovittu ja tämä on merkitty vakuutuskirjaan.

Korvaus vakuutetun maksettavaksi tuomituista oikeudenkäyntikuluista voi olla enintään puolet vakuutusmäärästä ja ehtokohdan 7.1.3 tarkoittamissa asioissa enintään sama määrä, mitä vakuutetun omien korvattavien asianajo- ja oikeudenkäyntikulujen määrä voi olla.

Vakuutuksesta korvataan vakuutetun vastapuolen välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka vakuutettu on tuomittu korvaamaan asiassa, jos vakuutetulle aiheutuneet omat asianajo- ja oikeudenkäyntikulut korvataan tästä oikeusturvavakuutuksesta.

7.8 Kustannukset, joita vakuutuksesta ei korvata

Vakuutuksesta ei korvata vakuutetun vastapuolen kuluja,

- jos tuomio perustuu kuluista tehtyyn sopimukseen tai
- jotka ovat aiheutuneet vastapuolelle vakuutetun tai tämän asiamiehen kustannuksia lisäävästä tai tarpeettomia kustannuksia aiheuttavasta menettelystä.

Jos tuomio perustuu vakuutetun puolelta oikeaksi myönnettyyn määrään, vakuutusyhtiöllä on oikeus arvioida vakuutuksesta korvattavat vastapuolen asianajo- ja oikeudenkäyntikulut oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain oikeudenkäyntikuluja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti.

TE TUOTANTOELÄINTEN LISÄTURVAVAKUUTUS

TE 1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti korvaamaan kohdissa 2.3 (Eläinturva) ja 3.3 (Eläinten katastrofivakuutus) mainitut vahingot.

TE 2 Eläinturva

Tämä lisäturvavakuutus sisältyy vakuutukseen, jos siitä on tehty merkintä vakuutuskirjaan ja kohteella on voimassa oleva esinevakuutus. Eläimet voidaan vakuuttaa joko teurasarvon mukaan tai käyvän arvon mukaan.

2.1 Vakuutuksen kohde

Vakuutuksen kohteena on vakuutuskirjassa mainittu nautaeläinryhmä, jonka eläinmäärä on merkitty vakuutuskirjaan. Nautaeläin on vakuutuksen kohteena saavutettuaan yhden kuukauden iän.

2.2 Voimassaoloalue

Vakuutus on voimassa vakuutuskirjassa mainitun tilan alueella sekä tilan ulkopuolella silloin, kun eläin on tilapäisesti siirretty tai siirrettävänä muualla Suomessa.

2.3 Korvattavat vahingot

2.3.1 Eläimen menetys

Vakuutuksesta korvataan vahinko, kun

- vakuutettu eläin kuolee sairauden tai vammautumisen seurauksena
- vakuutettu eläin on eläinlääkärin määräyksestä hätäteurastettava

- vakuutettu eläin katoaa
- vakuutetun nautaeläimen ruho tai sen osa hylätään lihantarkastuksessa.

Hätäteurastuksena pidetään teurastusta tai muuta lopettamista, joka suoritetaan eläinlääkärin määräyksestä voimassa olevan eläinsuojelulain ja -asetuksen perusteella, kun eläin on sellaisessa tilassa, että sen hengissä pitäminen on ilmeistä julmuutta sitä kohtaan.

2.3.2 Muut kustannukset

Vakuutuksesta korvataan eläinlääkärin määräyksestä tilalla tai teurastamossa tehdystä hätäteurastuksesta aiheutuvat teurastukseen liittyvät välittömät kulut kuittien perusteella siltä osin kun kyse on tästä vakuutuksesta korvattavasta vakuutustapahtumasta.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan kuolleen tai hätäteurastetun eläimen ruhon lakisääteisestä keräilystä ja hävittämisestä aiheutuneet kustannukset. Vakuutuksesta ei korvata lisämaksua huonolaatuisesta tai pilaantuneesta raadosta.

Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtuman selvittelyyn liittyvä eläinlääkärin lausuntopalkkio maksetun laskun mukaisesti sekä rikosilmoituksen lunastamiskustannukset.

2.4 Korvauspiirin ulkopuolelle jäävät vahingot

Vakuutuksesta ei korvata

- salmonellan aiheuttamaa vahinkoa
- ruhoa tai sen osaa, jos se on hylätty tai, jos ruhosta saatavaa tilityshintaa on alennettu teurastamossa suoritettussa lihantarkastuksessa havaitun salmonellan takia,
- eläimen teurastamista luonnevikaisuuden vuoksi,
- eläimen teurastamista taloudellisten syiden vuoksi,
- eläimen teurastamista tai muuta lopettamista tarttuvan taudin leviämisen estämiseksi,
- lumen tai jään painosta tai liikkumisesta aiheutunutta vahinkoa,
- vahinkoa siltä osin kuin korvausta saadaan muusta vakuutuksesta, eläintautilain nojalla tai muista syistä julkisista varoista,
- vahinkoa, jos kuolemaan johtanut tapaturma on sattunut tai sairaus on alkanut ennen kuin eläin on täyttänyt yhden kuukauden,
- kuljetuskustannuksia muutoin kuin kohdan 2.3.2 mukaan,
- tukimenetyksiä,
- 1.1.2022 ja sen jälkeen alkaneista vakuutuksista ei korvata Maailman Terveysjärjestö WHO:n pandemiaksi julistaman tarttuvan taudin aiheuttamia vahinkoja.

2.5 Korvaussäännöt

2.5.1 Eläimen menetys, teurasarvoturvalle vakuutettaessa

Eläimen menetyksessä korvausperusteena on eläimen teurasarvo, josta vähennetään lihoista saatu hinta. Teurasarvo lasketaan eläimen teuraspainon ja vahinkoajankohdan käyvän tilityshinnan mukaan.

Teurastamoon toimitetun eläimen teuraspaino saadaan teurastamon tilityslaskelmasta. Muulloin eläimen teuraspaino saadaan eläinlääkärin määrittämän elopainon avulla. Jos teurastamon tilityslaskelmaa tai eläinlääkärin määrittystä ei saada, käytetään jäljempää teuraspainotaulukkoa A lypsylehmän, hiehon ja lehmävasikan osalta ja teuraspainotaulukkoa B sonnivasikan ja lihakarjan osalta.

Nautaeläinten teuraspainotaulukot

Taulukko A: Lypsylehmät ja maitorotuiset sonnit

Lehmillä tarkoitetaan lypsylehmiä, hiehoja ja lehmävasikoita

Ikä, kk	Lehmät, kg	Sonnit, kg
1	20	30
2	31	47
3	43	65
4	54	82
5	66	100
6	77	117
7	88	134
8	100	152
9	111	169
10	123	187
11	134	204
12	145	221
13	157	239
14	168	256
15	180	274
16	191	291
17	202	308
18	214	326
19	225	343
20	237	361
21	248	378
22	259	395
23	271	413
24 ja yli	280	430

Taulukko B: Lihakarja lihanautaroduittain

Rodut kohdassa I: Aberdeen angus, hereford ja maitorotuiset risteytykset

Rodut kohdassa II: Charolais, Simmental, Limousine ja liharotuiset risteytykset

Ikä kk	I		II	
	Sonnit, kg	Lehmät, kg	Sonnit, kg	Lehmät, kg
1	30	30	34	32
2	51	40	57	43
3	72	50	79	54
4	93	61	102	66
5	114	74	124	80
6	135	88	147	93
7	156	101	169	106
8	177	117	192	122
9	198	131	214	138
10	219	147	237	154
11	240	161	259	170
12	261	177	282	186
13	282	191	304	20
14	303	207	327	218
15	324	221	349	233
16	345	236	372	250
17	366	251	394	266
18	387	266	417	283
19	408	281	439	299
20	429	296	462	316
21	450	310	484	332
22	471	323	507	349
23	492	335	529	365
24	513	346	552	382
yli 24	534	356	575	398

2.5.2 Eläimen menetys, käyvän arvon turvalla vakuutettaessa

Eläimen menetyksessä korvausperusteena on eläimen käypä arvo, josta vähennetään lihoista saatu hinta. Käyvällä arvolla tarkoitetaan sitä rahamäärää, jonka vakuutuksenottaja olisi saanut hyväkseen myydessään eläimen välittömästi ennen vakuutustapahtumaa.

TE 3 Eläinten katastrofivakuutus

3.1 Vakuutetut kohteet

Vakuutuksen kohteena ovat seuraavat vakuutus kirjassa mainitut eläinryhmät yksilöitynä eläinlajeittain ja kappalemäärittäin:

3.1.1 Siat

- emakot porsaineen (yli 2 viikon ikäiset porsaas, joita ei ole vieroitettu)
- emakot, karjut ja nuoret siitossiat
- kasvatus- ja yhdistelmä sikalan kaikki vähintään 25 kg painavat lihasiat (vieroitettut porsaas)
- alle 25 kg:n painoiset porsaas
- jalostussiat

3.1.2 Siipikarja

- tuotantokanat
- siitoskanat
- broilerit
- vähintään yhden vuorokauden ikäiset poikaset
- kalkkunat
- ankat ja hanhet
- kalkkunoiden, ankkujen ja hanhien poikaset
- jalostussiipikarja

3.1.3 Lampaat ja vuohet

- pässit ja uuhet
- karitsat
- pukit ja kutut
- kilit
- jalostuslampaat ja -vuohet

3.1.4 Naudat

- lypsykarja; vähintään 22 kk
- nuorkarja; 1–21 kk
- lihakarja; vähintään 16 kk
- lihakarja; 1–15 kk
- jalostusnaudat

3.2 Vakuutuksen voimassaoloalue

Vakuutus on voimassa vakuutuskirjaan merkityssä vakuutuspaikassa ja tilapäisesti muualla tilan alueella.

3.3 Korvattavat vahingot

3.3.1 Katastrofivahinko

Vakuutuksesta korvataan katastrofivahinko, jos saman sairauden, tapaturman tai onnettomuuden seurauksena eläimiä menetetään 14 vuorokauden kuluessa kuoleman, hätäteurastuksen, katoamisen tai lihantarkastuksessa hylkäämisen johdosta.

Hätäteurastuksena pidetään teurastusta tai muuta lopettamista, joka suoritetaan eläinlääkärin määräyksestä voimassa olevan eläinsuojelulain ja -asetuksen perusteella, kun eläin on sairauden, tapaturman tai onnettomuuden vuoksi sellaisessa terveydentilassa, että sen hengissä pitäminen on ilmeistä julmuutta sitä kohtaan.

Samaa katastrofivahinkoa korvataan vahingon toteamisesta enintään 12 kk:n ajalta. Saman sairauden aiheuttama vahinko katsotaan samaksi vahingoksi, ellei eläinlääkäri ole sairaustapausten välillä todennut epidemiaa tilalla päättyneeksi ja tilaa tautivapaaksi.

Edellä mainitun 14 vuorokauden ajan kuluessa sairauden leviämisen estämiseksi teurastettuja terveitä eläimiä tai eläimiä, joiden kuolema on johtanut muusta kuin katastrofivahingon syynä olevasta tapahtumasta ei oteta huomioon korvattavaa vahinkoa määriteltäessä.

Katastrofivahinko korvataan vakuutettujen eläinten lajin mukaan seuraavasti:

Siat

Sikojen katastrofivahinko korvataan, jos sioista menetetään vähintään 3 % vakuutuskirjaan merkitystä eläinryhmän

kokonaislukumäärästä laskien, kuitenkin vähintään kolme eläintä. Yhden emakon, karjun ja nuoren siitossian sekä yhden lihasian katsotaan vahinkoa määriteltäessä vastaavan yhtä sikapaikkaa. Yhtä emakkoa, karjua tai nuorta siitossikaa vastaa 10 alle 25 kg:n painoista porsasta. Porsaita, jotka syntyvät kuolleina, ovat alle kahden viikon ikäisiä tai joiden kuolema johtuu emakon tällaamisesta, ei oteta huomioon vahinkoa määriteltäessä. Kun eläimiä kuolee useammasta kuin yhdestä eläinryhmästä, on yhdestä eläinryhmästä menetettävä yli 3 % eläimistä. Tällöin myös muista eläinryhmistä menetetyt eläimet korvataan.

Siipikarja

Siipikarjan katastrofivahinko korvataan, jos siipikarjan rakennuksen osastokohtaisesta kokonaislukumäärästä menetetään vähintään 10 % erän saapumishetken kokonaislukumäärästä laskien, kuitenkin vähintään

- 100 kanaa
- 100 broileriemoa
- 1 000 broileria
- 50 kalkkunaemoa tai emonuurikkoa
- 150 teuraskalkkunaa

Lampaat ja vuohet

Lampaiden ja vuohien katastrofivahinko korvataan, jos lampaiden ja vuohien kokonaislukumäärästä menetetään vähintään 3 % vakuutuskirjaan merkitystä eläinryhmän kokonaislukumäärästä laskien, kuitenkin vähintään kolme eläintä. Eläinten tulee olla yli kuukauden ikäisiä.

Naudat

Nautojen katastrofivahinko korvataan, jos naudoista menetetään vähintään 3 % vakuutuskirjaan merkitystä eläinryhmän kokonaislukumäärästä laskien, kuitenkin vähintään 2 eläintä. Eläinten tulee olla yli kuukauden ikäisiä.

Kun eläimiä kuolee useammasta kuin yhdestä eläinryhmästä, on ainakin yhdestä eläinryhmästä menetettävä yli 3 % eläimistä. Tällöin myös muista eläinryhmistä menetetyt eläimet korvataan.

3.3.2 Muut kustannukset

Vakuutuksesta korvataan eläinlääkärin määräyksestä tilalla tai teurastamossa tehdystä hätäteurastuksesta aiheutuvat teurastukseen liittyvät välittömät kulut kuittien perusteella siltä osin kun kyse on tästä vakuutuksesta korvattavasta vakuutustapahtumasta.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan kuolleen tai hätäteurastetun eläimen ruhon lakisääteisestä keräilystä ja hävittämisestä aiheutuneet kustannukset. Vakuutuksesta ei korvata lisämaksua huonolaatuisesta tai pilaantuneesta raadosta.

Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtuman selvitelyyn liittyvä eläinlääkärin lausuntopalkkio maksetun laskun mukaisesti sekä rikosilmoituksen lunastamiskustannukset.

3.4 Korvauspiirin ulkopuolelle jäävät vahingot

Vakuutuksesta ei korvata

- vahinkoa, joka aiheutuu Salmonellasta, Afrikkalaisesta sikarutosta, Lintuinfluenssasta tai Suu- ja sorkkataudista

- eläimen teurastamista luonnetekijänsuuden vuoksi
- eläimen teurastamisesta taloudellisten syiden vuoksi
- eläimen teurastamista tai muuta lopettamista tarttuvan taudin leviämisen estämiseksi
- vahinkoa, joka on seurausta taudin leviämisen estämiseksi muodostetun rajoitus- tai tartuntavyöhykkeen aiheuttamista eläinten siirron rajoituksista
- lumen tai jään painosta tai liikkumisesta aiheutunutta vahinkoa
- vahinkoa siltä osin kuin korvausta saadaan muusta vakuutuksesta, eläintautilain nojalla tai muista syistä julkisista varoista
- vahinkoa siltä osin kuin vakuutetulla olisi mahdollista saada korvausta eläintautilain nojalla tai muutoin julkisista varoista, jos vakuutusta ei olisi
- vahinkoa, joka on aiheutunut rehuvalmisteesta
- tuotantoavustuksia tai tuotantopalkkiota
- lastauksen, kuljetuksen tai lastin purkamisen yhteydessä tapahtuvaa vahinkoa, joka ei ole vakuutuksenottajan vastuulla,
- vahinkoa eläimen kuolemasta tai hätäteurastuksesta, jos sairaus on alkanut tai tapaturma sattunut ennen eläimen tuloa tilalle tai ennen vakuutuksen voimaan tuloa
- kuljetuskustannuksia, muutoin kuin kohdan 3.3.2 mukaan
- tautisaneerauksesta aiheutuneita kustannuksia
- tukimenetyksiä
- vahinkoja, jotka aiheutuvat taudista,
  - joka on eläintautilain tarkoittama a- tai b-luokan tauti
  - jonka Maailman Terveysjärjestö WHO on julistanut pandemiaksi tai
  - joka ilmenee 12 kuukauden aikana vähintään 10 tilalla Suomessa, minkä jälkeen taudin aiheuttama vahinko ei ole enää korvattava tällä perusteella seuraavan kahden täyden kalenterivuoden aikana.

3.5 Korvaussäännöt

3.5.1 Eläimen menetys

Korvauksen perusteena on eläimen käypä arvo tai teurasarvo sen mukaan kuin kunkin eläinryhmän kohdalla on määrätty.

Eläimen käyvällä arvolla tarkoitetaan sitä rahamäärää, joka eläimestä olisi saatu myytäessä välittömästi ennen vakuutustapahtumaa.

Teurasarvolla tarkoitetaan rahamäärää, joka ruhosta olisi normaalin teurastuksen jälkeen saatu eläimen teuraspainon ja vahinkoajankohdan käyvän tilityshinnan mukaan laskettuna. Teurastamoon toimitetun eläimen teuraspaino saadaan teurastamon tilityslaskelmasta. Muulloin teuraspaino saadaan eläinlääkärin määrittämän elopainon avulla.

3.5.2 Sikojen korvaaminen

Lihasisikojen vahingon määrä saadaan, kun eläinten teurasarvosta vähennetään lihoista saatu hinta. Jos lihasikaa ei ole toimitettu teurastamoon, käytetään teuraspainon määrittämiseen jäljempänä olevaa painotaulukkoa. Muiden sikojen vahingon määrä saadaan, kun eläinten käyvistä arvosta vähennetään lihoista saatu hinta.

Taulukko perustuu siihen, että eläimen elopaino nousee noin 900 g vuorokaudessa ja että teuraspaino on keskimäärin 74 % elopainosta. Taulukossa on viikot kasvatuksen aloittamisesta ja korvauksen perustana oleva keskimääräinen teuraspaino kiloissa.

Lihasisikojen painotaulukko

vko	kg
2	23
3	27
4	32
5	37
6	42
7	47
8	53
9	58
10	64
11	69
12	74
13	79
14	83
15	88

3.5.3 Siipikarjan korvaaminen

Broilerien vahingon määrä saadaan, kun eläinten teurasarvosta vähennetään lihoista saatu hinta.

Muun siipikarjan vahingon määrä saadaan, kun eläinten käyvästä arvosta vähennetään lihoista saatu hinta.

3.5.4 Lampaiden ja vuohien korvaaminen

Lampaiden ja vuohien vahingon määrä saadaan, kun eläinten käyvästä arvosta vähennetään lihoista saatu hinta.

3.5.5 Nautojen korvaaminen

Nautojen vahingon määrä saadaan, kun eläinten käyvästä arvosta vähennetään lihoista saatu hinta.

3.5.6 Muut kustannukset

Eläimen menetyksen lisäksi korvataan kohdassa 3.3.2 mainitut muut kustannukset.

TE 4 Tuotantoeläinten lisäturvavakuutuksen muut korvaussäännökset

4.1 Omavastuu

Vakuutuksenottajalla on jokaisessa vakuutustapahtumassa vakuutuskirjaan merkitty omavastuu vahingon määrästä.

4.2 Korvauksen alentaminen virheellisten tai puutteellisten tietojen johdosta

Jos vakuutettujen eläinten lukumäärä on todellista lukumäärää pienempi, korvataan vain niin suuri osa omavastuulla vähennetystä vahingon määrästä kuin eläinryhmän vakuutuskirjaan merkityn ja eläinten todellisen lukumäärän välinen suhde osoittaa. Sikaloiden osalta alentaminen tehdään ilmoitetun ja todellisen paikkaluvun suhteen mukaan.

4.3 Toimitettavat asiakirjat

Vahinkoilmoitukseen on liitettävä eläinlääkärin lausunto eläimen kuoleman tai lopettamisen syystä sekä lopettamisen välttämättömyydestä. Lisäksi on toimitettava teuras-tamon tilityslaskelma aina kun se on saatavilla. Kun korvausta haetaan eläimen katoamisen perusteella, on yhtiölle toimitettava poliisin antama jäljennös rikosilmoituksesta.

4.4 Arvonlisävero

Vakuutuksessa noudatetaan esinevakuutusten korvaussääntöjen kohdassa ES 7.4.10 arvonlisäverosta annettuja säännöksiä.

TE 5 Suojeluohjeet

5.1 Suojeluohjeiden merkitys

Vakuutuksenottajan on noudatettava vakuutuskirjassa mainittuja sekä jäljempänä olevia suojeluohjeita (ks. Yleiset sopimusehdot kohta 6.1).

5.2 Eläinten suojelu ja hoito

Jos vakuutettu eläin vahingoittuu, sairastuu taikka varsinaisia sairauden oireita osoittamatta, käy veltoksi tai laihtuu, on vakuutuksenottajan viipymättä ilmoitettava tästä eläinlääkärille ja tarvittaessa kutsuttava eläinlääkäri paikalle.

Eläintä pitää hoitaa keskeytyksettä sen sairastuttua tai vahingoituttua, kunnes eläin on parantunut.

Eläinlääkärin antamia määräyksiä ja ohjeita on noudatettava.

Eläintä ei saa jättää vaille tarpeellista hoitoa, ravintoa ja lepoa. Ruokinnan muutokset tulee toteuttaa asteittain ja ylikuormitusta ei saa tehdä.

Tuotantorakennusten ilmanvaihtojärjestelmien tulee olla viranomaisien antamien rakentamismääräysten ja -ohjeiden mukaisia.

Kaikkia ilmanvaihtopuhaltimia ei saa kytkeä yhteen sulake-ryhmään.

Eläinsuojassa on oltava riittävä ilmatila sekä tehokas ja oikein mitoitettu ilmanvaihto. Lisäksi eläinsuojassa on oltava avattavia ikkunoita, ovia tai muita luukkuja, joiden kautta tuuletus tapahtuu hätätapauksessa.

Sähkösytö on varmistettava riittävän tehokkaalla varavoimakoneella. Varavoimakone on mitoitettava niin, että se täyttää normaalin käyttötilan energiatarpeen.

Tarttuvien eläintautien torjunta

Eläinten terveys ETT ry:n ohjeita tautiriskien hallinnasta on noudatettava.

Siipikarjan rokotus

Siipikarja on rokotettava Ruokaviraston antamien ohjeiden mukaisesti.

Eläinlääkärin ohjeet

Eläinlääkärin ja muiden eläinlääkintäviranomaisien antamia ohjeita tarttuvien eläintautien torjumisesta on noudatettava.

5.3 Siipikarjakasvattamon suojelu

5.3.1 Päivystys ja varaosat

Tuotantokauden aikana on järjestettävä jatkuva päivystys niin, että välittömät pelastustoimet ovat mahdolliset vaaratilanteissa. Tavanomaisia varalaitteistoja, varaosia ja kohtuullinen määrä korjaus- ja suojausmateriaalia on oltava saatavilla vakuutuspaikan välittömässä läheisyydessä.

5.3.2 Sähkösäannin valvonta

Hälytyslaitteiden tulee hälyttää automaattisesti sähkövirran syötössä tapahtuvista häiriöistä. Kolmivaihejärjestelmässä on valvottava jokaisen vaiheen jännitettä toisistaan riippumatta. Puhaltimien tulee käynnistyä automaattisesti jännitekatkoksen jälkeen.

5.3.3 Lämpömittaus

Eläinten oleskelutilojen sekä minimi- että maksimilämpötilaa tulee valvoa ja hälytykset tulee johtaa jatkuvaan päivystykseen. Lämpötilavalvonta on toteutettava ilmastoinnista tai jäähdytyslaitteistosta riippumattomalla järjestelmällä tai varmistettava muulla tavoin. Lämpötilan mittaukseen käytettyjen antureiden ja johtimien tulee olla lepovirtavalvottuja. Virran syöttö on varmistettava riittävän tehokkailla akustoilla.

5.3.4 Ilmanvaihto

Kaikkia ilmanvaihtopuhaltimia ei saa kytkeä yhteen sulake-ryhmään.

5.3.5 Varavoimalaitos

Sähkösytö on varmistettava riittävän tehokkaalla varavoimakoneella. Varavoimakone on mitoitettava niin, että se täyttää normaalin käyttötilan energiatarpeen.

5.3.6 Kertatäyttöisyys

Katastrofivakuutuksen myöntämisen edellytyksenä siipikarjaloudessa on kertatäyttöisyysperiaate. Siipikarjakasvattamo on desinfioitava jokaisen kasvatuserän välissä elintarviketeollisuuden tai ETT:n ohjeistusten mukaisesti.

5.3.7 Tarkastus ja koestus

Edellä oleviin kohtiin sisältyvät laitteet tarkastetaan vakuutusyhtiön hyväksymällä tavalla ennen vakuutuksen myöntämistä tai laitteiden uusimisen tai laajennuksen jälkeen. Uusimisesta tai laajennuksesta on vakuutusyhtiölle ilmoitettava välittömästi niiden valmistuttua. Hälytys- ja varavoimakoneet tulee koestaa vähintään kerran kuukaudessa. Koestuksesta on pidettävä päiväkirjaa.

5.4 Muut suojeluohjeet

Muutoin noudatetaan kohdassa ES 6 olevia esinevakuutusten suojeluohjeita.

TURKISELÄINTEN SIITOSARVOVAKUUTUS

Tämä lisäturvavakuutus on voimassa, jos siitä on tehty merkintä vakuutuskirjaan ja turkistarhalla on voimassa oleva Maatilatuotannon vakuutus Pohjola Vakuutuksessa.

1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti korvaamaan vakuutuskirjassa mainitulle turkistarhan omaisuudelle jäljempänä kohdassa 4 mainituista vahingoista aiheutuneet suoranaiset esinevahingot sekä muut erikseen mainitut kustannukset.

2 Vakuutuksen kohde

Vakuutuksen kohteena ovat vakuutuskirjassa mainitut turkiseläimet.

3 Voimassaoloalue

Vakuutus on voimassa Suomessa.

4 Korvattavat vahingot

4.1 Maatilavakuutuksen turva

Vakuutuksesta korvataan maatilatuotannon vakuutusehdoissa YH 11, (4.1 Maatilavakuutuksen turva) mainitut vahingot siitoseläimille.

4.2 Ilkivaltainen turkiseläinten siitosarvon alentaminen

Vakuutuksesta korvataan vakuutetuille turkiseläimille tahalliseen vahingonteosta aiheutunut vahinko, jonka johdosta niiden siitosarvo alenee tai se menetetään kokonaan.

Vahingonteolla tarkoitetaan ilkivaltaisesta tehtyä

- eläinten vapauttamista häkeistään tai
- siitoskorttien poistamista paikoiltaan, hävittämistä tai tuhoamista.

4.3 Ilkivaltainen nahkojen arvon alentaminen

Vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on aiheutunut tahalliseen ja ilkivaltaisesta vahingonteosta turkiseläinten turkin ulkonäköä ja laatua muuttamalla ja jonka seurauksena nahkojen arvo on alentunut tai menetetty kokonaan. Tämän turvan piirissä ovat myös urokset ja pennut kun siitoseläimet ovat vakuutettuina.

5 Arvioimis- ja korvaussäännökset

5.1 Vakuutusmäärä

Omaisuus on vakuutettu sovituksella, kullekin omaisuuserälle vakuutuskirjaan merkitystä vakuutusmäärästä, joka on vahingon sattuessa suoritettavan korvauksen yläraja.

Vakuutusmäärä on vakuutusmaksun laskentaperuste ja ylin korvausmäärä, mutta se ei ole vahingon määrän tai sen arvioimisen peruste.

Vakuutusmäärä on, ellei toisin ole sovittu

5.1.1 Siitoseläinarvo

Vakuutusmäärä on eläinten siitosarvo ensiriskivakuutuksena.

5.1.2 Nahkojen arvo

Kaikkien tarhan turkiseläinten nahkojen arvo sisältyy siitoseläinten vakuutusmäärään.

5.2 Korvauksen määrä

5.2.1 Siitoseläinten arvon menetys

Vakuutuksesta korvataan menetetty siitoseläimen arvo. Siitoseläimen arvo arvioidaan eläinkohtaisesti siitoseläinten päivänarvon keskihinnan perusteella vahinkohetkellä. Korvauksesta vähennetään eläimen nahasta saatu hinta.

5.2.2 Nahkojen arvo

Vakuutuksesta korvataan nahkojen arvon alentuminen. Nahkojen korvausmäärä saadaan kun vertailuhinnasta vähennetään nahoista saatu hinta.

Vertailuhintana käytetään kuluva satokauden (touko- ja kesäkuun turkishuutokauppojen jälkeen saatua) eläinlajikohtaista keskimyyntihintaa.

Jos tuottajakohdasta hintaa ei ole saatavissa, hinta määräytyy Turkistuottajat Oy:n huutokaupoissa satokauden aikana myytyjen nahkojen eläinlajikohtaisesta keskihinnasta.

Korvaus suoritetaan kahdessa erässä. Ensin suoritetaan 60 % vertailuhinnasta vähennettynä nahkojen arvioidulla keskimyyntihinnalla. Satokauden päätyttyä verrataan kauden toteutunut eläinlajikohtainen keskimyyntihinta suoritettuun korvaukseen ja suoritetaan loppuosa korvauksesta.

5.2.3 Ylimääräiset rehukulut

Mikäli nahoitus siirtyy seuraavaan kasvukauteen, korvataan myös ylimääräiset rehukulut. Ylimääräisten rehukulujen korvaus suoritetaan kasvukauden jälkeen, kun nahoitus on tehty.

5.3 Omavastuu

Vakuutuksenottajalla on jokaisessa vahingossa vakuutuskirjaan merkitty omavastuu.

5.4 Arvonlisävero

Vakuutuksessa noudatetaan esinevakuutusten korvaussääntöjen kohdassa ES 7.4.10 arvonlisäverosta annettuja säännöksiä.

6 Suojeluohjeet

Vakuutuksenottajan on noudatettava vakuutuskirjassa mainittuja sekä jäljempänä olevia suojeluohjeita:

6.1 Turkistarhan aitaus

Turkiseläinten karkaaminen on rajoitettava siten, että ne pidetään turkiseläinhallissa tai suojatussa varjotalossa, tai siten että turkistarha on varustettu pakovarmalla ympäristä.

6.2 Turkistarhan murtosuojaus

Turkistarha on suojattava murtautumisen ja varkauden varalta murtosuojeluohjeidemme S850 mukaisesti..

7 Muualta saatavat korvaukset

Vakuutuksista ei makseta korvausta siltä osin, kun samasta vakuutustapahtumasta maksetaan korvausta jonkun toisen vakuutuksen perusteella, julkisista, yrityksen tai yhteisön varoista.

Pohjola Vakuutus Oy, Y-tunnus 1458359-3

Helsinki, Gebhardinaukio 1, 00013 OP
Kotipaikka: Helsinki, päätoimiala: vakuutustoiminta
Valvontaviranomainen: Finanssivalvonta, www.fiva.fi

